

309537

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

సంపుటము. E

చెన్న సట్టణము 1919 వ సం॥ జూన్ నెల 10 వ తేది మంగళవారము

NO. 59.

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక గణ

100 మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు) కాబడినది

ఇప్పటికాలపు అతి కనకదనది. సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు నువాసనకలిగినది. ఆటో హాగిని, సారాయము గాని, చేర్చబడలేదు సిద్ధవా చేయబడిన కేవల పున్నసారము.

ఏ కువాలనై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినవో, మనోగ్య మగు నువాసన నిస్తులకరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న నైజా ఆర (డాం)	సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకం నైజా 1 (డాం	" " 0-12-0
పొక నైజా 2 " "	" " 1-4-0
పెద్ద నైజా 4 " " తక్కువ కేసు	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-8-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము పట్టెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున తాము కొనుగోవును సీసానైన ను, కార్డునైన ను ఆటో దిల్ బహార్ ను చేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క నులక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగునివారికి (వానినవో అనాకిమర్తు గల నువాసనకార్డు ఉచితముగ కంపురుడు.

హాగియజంట్లు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జామ్నాపేట దిక్కి, బొంబాయి. మహారాజు యజంట్లు:— మహాకాపురహా ట్రెజరీ, వైశాలిబార్ రోడ్, మదరాసు.

నర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టరు) (కేసు చూడక్క)

536.

యః ఖముతో కమ్యువారు సంకోచముతో పోవునడు. గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవాల.

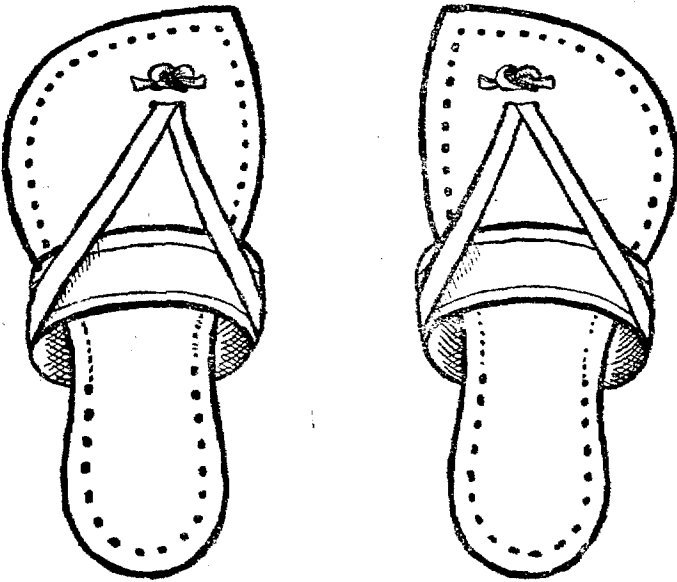

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండే శుభవిన మార్గము. అంగ్ల ముగాని, కేవల తెలుగులే పొగ డ్రాగుచుబడియున్నది. ఎన్ని దినములు చినినను మందు గుణములుగాని, కేవలము మాత్రమే కాక ఎలక, కక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయో గించును. నెల సాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేటి 0-2-0. 1 పజ్జా పోస్తేటి 5-0-0. పోస్తేటి నెం.

వికేసారి 2 ప్యాకలు తిప్పించుకొనవారికి పోస్తేటి ఇవాల. కర్తవ్యము 100కి 25 మాసాయము కమిషన్ నియ్యబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1-6 కంకరేపేట్రి, పిల్లి, సాకారుకేట పోట్లు, మదరాసు.

SANDALS

WARRANTED

ALL LEATHER

పాదరక్షలు (1620)

ఉన్న కాలమునకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనవి. తంకేమపట్ట చర్మముతో చేయబడినది.

అంతయు చర్మమే. సాధారణ ధర తగ్గించిన ధర

జత రు. 1-8-0, జత రు. 1-2-0.

స్వాసారులకు హోల్ సేల్ ధర ఒక్కరోసు జతలు రు. 144.

Mason, Smith & Co.,
Retailers for the Chrome Leather & co
Club Corner, Mount Road, Madras.

మేసన్, స్మిత్ అండు కంపెనీ, క్లబ్ కార్నర్,
మాంటురోడ్, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

కీరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.

కల్యాణము సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు. బి. ఏ.

విన్నపము చక్కని గ్రంథము. రు. ౦-౦-౦.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్ట్ బాక్సు 212, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగ్గోగమునకు కుశారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పర్యాయ లేదు. విశిష్టమైన నువ్వను కనపెట్టెనట తనిలేదు. దుచ్చుమైన మామలయచందనము ఎలపు తెలుపు, వచ్చు అను మాడు విధముల పెగ్గోగమును మాడు పూటలలో మాన్యును. దర్శి 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి. రాజమండ్రి.

దర్శి 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల కలన చర్మమునాడ గాని, పెండుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గురులు:—దురద, ఉంగరములనంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసీకాయలు, పెండుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేని కీరీరమంటి వ్యాపించి నిద్రపట్టని జీవి పర్చుడును.

109, ఫోటోగ్రాఫ్ ఫోట్యుటాయి, కంబికెట్టిపేరి, మదరాసు

తామర తైలము

WANTED.

English and Telugu Compositors. Apply in person; - Andhra Patrika Press, No. 7, Thambu Chetty Street, MADRAS.

Wanted.

Applications from persons that passed the Intermediate Examination with Mathematics for the 1st Assistants' place on Rs. 50 per mensem in the Board Middle School, Challapalli.

2. They should reach the undersigned by the 5th June '19. Bandar Patil and's Office, B. NARAYANA RAO, Masulipatnam, D 10-3-6-1919 For President.

The English Universities College, Madras. P. O. 144 (Removed from Y. M. C. A. Buildings to Broadway.) (1624) Coaches for Cambridge Senior Medical Preliminary, Madras Intermediate Parts I & II. Highly organised, For particulars apply to: D. Kulandai B. A. Principal.

యువ బాండులు

యువ బాండులు విక్రయించు కలచువారు మద్రాసు తిరుకావళి, నెం 188, చెయ్యూరు మాదా సి.వి.వి. గారి కడకు రావడంబట్టి వ్యాజ్యమైన ఖరీదుకు తీసికోవలెను.

పోముడు లేక, ఉత్తరవారం విమర్శనము శివరామశాస్త్రి ప్రణేతము. మూల ప్రతి రు. ౧-౦, మామూలు ప్రతి రు. ౧-౦-౦. వే. శివరామశాస్త్రి, శతావధాని, (1618) చిరనాథ, తేలపాళె పోస్టు, కృష్ణ జిల్లా.

విజ్ఞానచంద్రికా పరివర్తితము - 1919. 400 పాపములు బహుమతులకామున పంచివెట్టబడును. వివరములకొరకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు. డాక్టరు ఆచంట - లక్ష్మీనగరం, చి. పి. ఎం. డి. సి. ఎం., (1609) మాంటూకోడ్, మదరాసు.

పంపివెద్దము.

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు 12 కన్నుల తేనె, ఎన్నూర, మద్రాసు. ఈ రెండువైపుల వికారములు చేరిన పండ్లను వెంటనే యిండిన సెప్పిలేకుండా పీకేయవలెను. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంయుక్త పండ్లను బంగారుచేత మూయుట, కట్టు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను కంటిపండ్లమీద అన్ని వ్యాధులను మాత్రమే దృఢాత్మ ప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ధాతీ! చికిత్సచేయవలెను నచ్చియున్నాము. పండ్లను తీయవలెనని సెప్పిలేకనే తీయవలెను.

కమలహాసనసభ.

బాకట్లతాలూకా కమలహాసన నిడుబ్రోలులో గుంటూరుమండలి కమలహాసన సభ చేయదలచి యేడవ కమలహాసనసభ చిత్తూరులో జరుగునని తెలియజేసిన రీతిగా కొన్ని నూసములవరకు జరుగదని తెలిపినందున యేడవ కమలహాసనసభను యీ నెలలో జరుపుటకు నేటిదినమున జరిగినసభలో నిశ్చయించుకొన్నారు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. విజ్ఞానం } పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య. 1-6-19. } నన్నపునేని అంకప్ప.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము ఆంగ్లమున కావ్యకావ్యమును పొందుట స్వాభావికమైనది కాని విధులను అనుసరించువలెనని వ్రాయుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆంగ్లమున మూలమున 300 పేజీల పొడవును దృఢ గాత్రమును, ఆ యుద్వృద్ధిని ఇచ్చియును. ఈ పుస్తకము ఇతరముగా నున్నది. పొడవుచాలా మే మే ధరించి పుస్తకమును పొందుట ప్రాచుర్యము. (219) వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభినికా కొవ్వంబులను, 157, కావ్యమద్రాస్

ఆఫసు యువసినిధి

సిద్ధా, జూన్ 8:— 8 తేది ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి: దక్షిణ వర్తమానము ఆఫసుల బయటవేసినది. జొండాలా ఈ ప్రజలమందు మాకు ముఖ్యస్థానము. జొండా లాయట్టును నాదరుఖానుగారు ఆఫసులమందు. మహాను బస్సులు సమావేశమైరి. జర్జీస్టర్ మాకు దగ్గరకన్న స్థానమున ఉత్తర ప్రభుత్వమును ఆఫసులమందు. జండా లో ఆ తి తి ప్రముఖము ట్టిడించక పోయినను ఆ తి ఆ పా య క ర మ గు స్థితి యందుండును. ఇది ఆఫసుల స్వాధీనుగునని ఆజాతులవారు అనకొనిరి. దీనిని స్వాధీను చేసుకొనుటకుగానె రాయబారులను (పారంభించిరి. విలాలముమిత్రము బలహీనము కావలెను. మి రాజ్ మదగ్గర కిక్కించు విధానమును ప్రాంభించినాము ముద్దాబాద్గర్ మామూలులు, వజీర్ల ఆకాశంగులైరి. దొర జాతు సరిహద్దులద్వారా వీయత్తుములు ఫలించలేదు. వారంకొన్నట్లు జుండాలా ఆఫసుల స్వాధీనుగునని కాదని శ్రేయస్సు ప్రసించిరి. మా వైమానికులు బాంబులను ప్రయోగించిరి. ఆ స్వేచ్ఛనునుగానె ప్రారంభించిరి. ఎన్నుకుంటుల సంఖ్య తగ్గవని తెలియుచున్నది. పరిశీలించుటకు సాధ్యముగ నున్నది.

ఆలీసోదరులు.

సిద్ధా, జూన్ 8:— దొరతనమువారిపై ప్రజల తిరుక బాటసాములు ఆలీసోదరులు ప్రయత్నించుచున్నారని 1918 నెం 6 ప్రజల మామూలు ఇండియా దొరతనమువారికి తెలిసినది. దొరతనమువారి తత్వములకు ఆఫసులకు ప్రయత్నించుచుండ ఆలీసోదరులు ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞప్తిపెట్టిరి. మస్జిదులను బయటలగుంచి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సరిక ఆలోచించుట లేదని ఆలీసోదరులు తొందరపడి వ్రాయుగాదని వ్రాసెను. దొరతనమువారిని దీనియమై మస్జిదుల కోరిక ప్రకారము ప్రకటించినచో నిజము మస్జిదులకు తేకముల పాలైపోవుటయే తేక కత్తికట్టి పోవుటయే తప్ప వేర కత్తికత్తిరములేదని. ఈ ప్రయత్నము ప్రకటించునాడదని దొరతనము వారు సెప్పించిరి. కాని రహస్యపు ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఈ ప్రయత్నములకు అచ్చుత్తివిప్రయోగములను హిందూజేతుండును ముఖ్యమగు మహమ్మదీయులకు పంచివెట్టబడునని యిచ్చించిరి. అవ్వవలెనని హిందూజేతుండును ప్రతికరెన్నియూ వీటిని అచ్చుత్త యాజగొనలేదు. ప్రకటించలేదు. ఈజ్జిప్తి ఇండియా దొరతనమువారికింకన వెక తాము మే నెల తరువాత నిర్వహణసపు టుత్తమపు ప్రకారము ప్రకటించాలనని విచారా దివ్యుజీ కమిషనరుగారికి ఆలీ సోదరులు తెలియజేసిని దొరతనమువారికి తెలిసినది. ఈ ఉద్దేశ్యముల నల్లంబించెదమని బహిరంగముగ వసీరులో ప్రకటించిరి. రాజప్రతినిధిగారి కంపివ విజ్ఞప్తి గో కొన్ని విషయములకు ప్రజలకు చదివి వినిపించిరి. ఆవీరును యుద్ధము ప్రారంభమైనది మొదలు ఆమీరుకు స్వవిధముల సహాయము చేయవలెనని ఆలీసోదరులు మస్జిదులను ప్రేరేపించుటకు ప్రభుత్వమువారికి తగింత సాక్ష్యముగలదు. ఈ విషయమై ఆలీసోదరులు ఇండియాలో మహమ్మదీయులకు, ప్రతికలకు ఉత్తరములంపిరి. ఈ ఉత్తరములకు మాత్రమే కలు దొరతనమువారి స్వాధీనులొనన్నవి. మే 30 తేదిని వసీరులో మహమ్మదీగారు అమీరుగారిని నిందించిన మస్జిదులను బండించుచు నిజమైన మహమ్మదీయులు తన ఆస్తికు భంగము లేకుండగ అమీరుకు సాయమువచ్చుండగ నందజాలవని ఉత్సాహించెను. ఇస్లాముకొరకు అమీరు పోరాడునపుడు మహమ్మదీయులకు సహకరణవైకత్తిగట్టరాదని మహమ్మదు ఆలీసోదరులు. బ్రిటిషు దొరతనము వారిపై తీవ్రముగ దండెత్తుటకు ఏర్పాటులు ఈ ఆలీసోదరులు చేయుచున్నారని తగింత సాక్ష్యము దొరతనమువారికెగలదు. బహిరంగముగ రాజుగారి కారణకాటిలో మద్దతుజేయుచున్నారనిగానె తెలియెను. వీరిని స్వేచ్ఛగ నుండెనుటచే ప్రమాదకరముగానె 1818 నెం 8-వ నిబంధన ప్రకారము ఆలీసోదరులను వెలసాలయం దుంచవలెను నని నిశ్చయించి ఉత్తరమును జారీ చేయుటకు తీర్మానించుకొనిరి. ఇస్లామిస్టు ప్రభుత్వ ప్రయోజనములకు మహమ్మదీయులను విడదీయుటకు ఏమిందదని దొరతనము వారి యభిప్రాయము.

ఆంధ్రసాహిత్యవర్ణన

నెల్లూరులో జయప్రదముగా జరుగుట (మా ప్రత్యేకవిశేషములయొద్దనుండి)

నెల్లూరు, జూన్ 7:— ఆంధ్రసాహిత్యవర్ణనయొక్క ఎనిమిదవ సమావేశము నేటియునయ మిచ్చు ప్రదముగా జరిగినది. బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరామశాస్త్రిల వారు సభాధిపత్యము వహించిరి. గుంటూరు, గంజాము, గోదావరి, కృష్ణా, మదరాసు మండలములనుండియు, పశ్చిమాంధ్ర జిల్లాలనుండియు ప్రతినిధి ప్రేక్షకుల సేవలను సభకు విచ్చేసిరి.

వైకృతార్థన, స్వాతంత్ర్యములతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. వెదవనిజమీరవారు లగు శ్రీ గజా సీతారామచంద్ర శ్రీరంగభూపాల భారతీగావు బహదరువారు, ప్రతినిధి ప్రేక్షకులకు స్వాగత మొనరించుచు, నెల్లూరుమండలము ఆంధ్రవాఙ్మయభివృద్ధి కౌతవకమ సహాయభూతమై యున్నదియు వివరించిరి. పోతన, తిక్కన, శ్రీనాథుల జన్మస్థానములను గురించి చాలవరకు చర్చించి, వారు నెల్లూరు మండల వాసులని నిరూపించుటకెంతయో సామగ్రిలనని నుడిచిరి. విద్యాలయములలో కలాకాలలో ఆంధ్రభాషామతలికి తగిన ప్రాముఖ్యము నీయవలయు ననియు, వ్యాకరణకాస్త్రాభివృద్ధికి గాన అనేకగ్రంథములు వ్రాయవలెను ననియు నుడిచిరి.

అభ్యుత్థుల యెప్పుడు.

విజయనగరము సంస్కృత కలాకాలావధులు మహామహాపాధ్యాయులగు తాతా ముప్పారాయ శాస్త్రిల వారు వేంకటరామ శాస్త్రిలవారిని సభాధిపత్యము వహించ కోరుచు, వారు ఆంధ్రవాఙ్మయభివృద్ధికి గాన చేసిన నేరము కొనియాడి వేంకటరామ శాస్త్రిలవారు సభాధిపత్యమునకు అర్హులైనవారని నుడిచిరి. వావిలికొలను ముఖ్యగావు పంతులు, బల్లారి నివాసులగు చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిలవారు, కడప నివాసులగు కే. గుంధూరావుకుంతులుగార్లు ముఖ్య రామశాస్త్రిలవారి యువకాదనము బలపరచుచు, వేంకటరామశాస్త్రిలవారే సాహిత్యపరివర్తకభాగ్యమునకు సర్వ విధముల తగినవారని నుడిచిరి.

అభ్యుత్థుల వ్యాసము.

వేంకటరామ శాస్త్రిలవారు సభాధిపత్యము వహించి, పాఠశాలలో ఆంధ్రభాషను విద్యార్థులకు తక్షణగ్రంథులకు చేయవలసిన సాధనములకు వివరించి ప్రభుత్వము పరసీయములుగా నున్న గ్రంథములలోని దోషములను దాహరించుచు, తక్షణ గ్రంథములను వ్రాయుటకు విద్యార్థులు వారు పండితులను ప్రోత్సహించవలయు నని నుడిచిరి. ఆంధ్ర సాహిత్యపరివర్తక ప్రకారంజముగా నిర్వహించబడుటకు గాను కొన్ని మార్గములను అభ్యుత్థులు చూపెట్టిరి.

ఆంధ్రీవేశము

నందలి పలుచోట్లనుండి ప్రముఖులు సభ జయప్రదముగా జరుగుట కభిలషించుచు తంత్రివారలను బంపిరి. సభ ఇంకను జరుగుచున్నది. (తంతివలన).

రాజోలు వార్తలు

వీరేశలింగము పంతులుగారు రాజోలు జూన్ 6:— రావుబాపన్ను కం 6 వీరేశలింగము పంతులువారు మృత్యువువలె నందులకు తమ విచారమును సానుభూతిని నూచించుటకొరకై రాజోలునందు మే 29 తేదిని ఆనది శ్రీరాంపంతులుగారి యగ్రాణసాధనకర్తయైన నొక సభ జరిపి పంతులుగారి జ్ఞానార్థము శ్రీ వీరేశలింగ పుస్తకభాండారము" అను గ్రంథాలయము నొకదానిని నెలకొలుపుటకు తీర్మానించిరి.

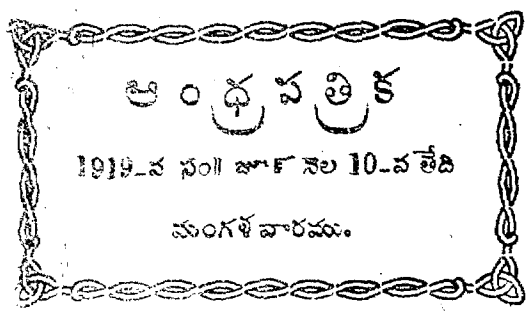
బ్యాడ్వింట్ బోర్డు మేటు

ఇచ్చట ఏటేట జరుగు యీ పంపెముత యిరవ్వము కూడ మే 28వ తారీకు మొదలుకొని జరిగెను. దూరప్రదేశములనుండి కూడ ఆటయాడుటకును, చూడుటకును అనేకులు వచ్చిరి.

వియ్యపు కలత

గతము మెంటువారి ఆజ్ఞప్రకారము, వియ్యపు సమృద్ధికొరకు పాలకొల్లు, సంసాపురములనుండి యిచ్చటకు వియ్యము విరివిగ రాకపోవుటచే ఇచ్చట వియ్యము కొరకుట చాల కష్టముగ నున్నది. 4 దినములు వియ్యము దొరకలేదు.

విషయ బోధనకు ఈ విషయమున జిల్లా కలెక్టరు
అతని అనుమతిని యిచ్చుటకు జారీ చేయ ప్రార్థనము.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మంగీకరింపబడునా?

సంస్కరణలు బిల్లు హిందూ దేశమునం దింకను ప్రచురింప బడినను, ఆంగ్ల దేశము చంద్రు మాత్రము వ్యాఖ్యాములు వెలువడుచున్నది. కావున సభలో బిల్లు రెండుమార్లు చదువబడినది. బిల్లునందు ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచన తంతవరకు బొందుపరుపబడెనో, ఎంతవర కిది నిరాకరింపబడెనో తెలిసికొనుటకు తగిన యాధారము లేకున్నది. కాని ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వద్దతి మాత్రము నిలిచియున్నదని, మాంటాగూ గారు తమ యావన్యాసమున తెలిపియుండిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నే వత్తుమువారును ప్రేమింపకున్నను, కాధ్యక్షుని కొంతవరకైనను ప్రజల పరము జేయవలయు ననిన, దాని నవలంబించక తగ్గుదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లటులగాక, ప్రజల కెట్టి కాధ్యక్ష నొసగుటకును యిచ్చగించుకుంటున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వద్దతి నసలే నిరాకరించుచున్నది. కాంగ్రెసు మహాసభవారు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వద్దతిలో నియతము లేకుండ, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గోరిరి. కాంగ్రెసు సంస్కరణములను ప్రసాదించిన మేలే. అటువరకు దేని, గ్రూడ్డిలో మెల్లయునునటుల, ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునను ప్రజలకు కొంతవడి పరిపాలనా కాధ్యక్ష నొసగును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు స్వకరికాలనా ప్రధానమున కిసలే కంగనామము తెల్లుచున్నది. త్రివిధముగ పోరాట మిపుడు జరుగవలసి యుండును. భారతదేశములు, రిఫారం బిల్లు నెటులయినను ముందరలాగి, కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నందు జోడించుటకు ప్రయత్నించెదరు. మాంటాగూ వర్గమువారు బిల్లు నెటులయినను రక్షించుటకు ప్రయత్నించెదరు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునను, సిజ్కాహం ప్రభృతులును, బిల్లులోని ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును లాగివైచి, ప్రస్తుత పరిస్థితి నా విధాన మే చిరస్థాయిగ నుండునటుల ప్రయత్నింతురు.

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యొక్కయు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు వట్టుదలచే, ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సంస్కరణలు బిల్లులో నిముడ్చుచు సాధ్యమైదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ప్రజల తిరస్కారము నిరసించబడెను. కాని, నిన్నటి ము మేము దెలిపినటుల, ప్రభువుల సభలో రెండుమార్లు చదువబడవలసి యున్నది. నిపుల సభ, సంస్కరణ ప్రతిపక్షుల దుర్గము. దుర్గమున, ఎట్టి మార్పులు గోరబడునో హింపవచ్చును. జస్టిసువత్రిక, తన యాశల తీసి, ప్రభువుల సభపై నిలిపియుంచినది. రు నాయకులకు లండనుజేరి యుండుటచే, ప్రోద్బలముచే ప్రభువుల సభవారు సంస్కరణ బిల్లును తామువారు జేయుదు రని, యావన్యాసముచేయుచున్నది. ప్రభువుల సభలో ప్రభువుగా రొసగిన ప్రత్యుత్తరము బట్టి, బిల్లుపై తవతి తల్లి ప్రేమకుల దని యావనగును. పార్లమెంటు సభవారి యభిప్రాయ

మెటులన్నను, జాయింటు కమిటీవారికి, బిల్లును గూర్చి సాక్ష్యమును విచారించుటయే గాక, వేరొక సంస్కరణవిధానము గూర్చి విచారించుటకు గూడ నధికారమున్నది. ఈ యవకాశముచే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల యభిప్రాయపరిశీలనమునకు చక్కని మార్గ మేర్పడగలదు. అందుచే బిల్లు ప్రస్తుత మే యావము దాల్చినను, సంస్కరణ ప్రతిపక్షులు జాయింటు కమిటీవారిచే కావ్యసానుకూల మగు నని విశ్వసించుచున్నారు. ఈ సందర్భమున నిన్నటి జస్టిసువత్రిక దెలిపిన యభిప్రాయము, ప్రతిపక్షుల యావాలకు నిదర్శనముగ నున్నది. దాని నిట వివరించెదము.

“ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వద్దతిగూర్చి, ఇండె రిడింగులో, ప్రభువుల సభవారిదమిత్య మనినర్థ యింతరకావదు. జాయింటు కమిటీవారికి ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును నిరాకరించుటగాని, మార్పుటగాని అధికారముగలదా? ప్రభువుల సభవారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సుకమా రంగీకరించిన పిమ్మట, దానిని కడచుటకు జాయింటు కమిటీవారి కధికారములేనటుల కర్తవ్య ప్రభువుగారి ప్రపంగమర్థమిచ్చుచున్నది. కాని కావున సభలో బోధాగారి ప్రపంగమువ్రత మిందుకు నిదర్శనముగ నున్నది. పార్లమెంటుసభలు బిల్లును రెండుమార్లంగీకరించినను, జాయింటు కమిటీవారు తమ యిచ్చకచ్చినటుల కర్తవ్యంక కచ్చునని, బోధాగారి భిప్రాయపడిరి. కర్తవ్య ప్రభువుగారి యజ్ఞముగూడ నిదయ మై యుండవచ్చునా?”

నేటి తంత్రవాదాలలో లండను టైముస్ పత్రిక, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము గూర్చి దెలిపిన యభిప్రాయము గాననగును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము, బిల్లులోనుండి దీసివేయబడెనని, కొంతకాలము క్రిందట యావత్రిక సూచించియుండెను. ఈ సూచన, నిజముగాదని తెలియగనే, టైముస్ పత్రిక ద్వంద్వ ప్రభుత్వమున కెటులెటులో మనస్సిమాధానము గుడుర్చుకొను చున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వద్దతిపై నభిమానము జూపుటచే, మంచియైన చెడ్డయినను మంత్రినగ్రమువారందు కొడబడి రనియు, నిందుకు ప్రాతికూల్యము జూపుటచే లాభ మేమాత్రము లేదనియు, టైముస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బిల్లులో మార్పు లొక వేళ జరిగినను, అవి బిల్లును వెనుక కీడ్చునవిగ నుండగూడదను మాంటాగూగారి హెచ్చరికకు, టైముస్ పత్రిక యంగీకారము జూపుచున్నది. ఇంతటితో టైముస్ పత్రిక యూరకొన్న మేలే. కాని, తన పూర్వాభిప్రాయమును విడనాడజాలక, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నెటులయినను సంస్కరణములలో జొంకుండ జేయుటకు మరియొకవిధమున ప్రయత్నించుచున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గాని, భారతీయులు గాని యావద్దతి సంగీకరింపకుండుటచే, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము తిన్నగ నమచునా యని సంది యము జూపుచున్నది. భారతీయులును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములును, యావద్దతిని నిరసించినమాట సత్యమే. అయినను, ఉభయులను ప్రేరేపించిన యజ్ఞదేశములు వేర్వేరని, టైముస్ పత్రిక గ్రహింపవలెను. రాజప్రతినిధిగారి యొక్కయు, మాంటాగూగారి యొక్కయు హేతువాదము వారిసామర్థ్యమును జూపుచున్నను, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఆజ్ఞాపకం నన్నిటిని ఏరు పోనాడలేదనియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము తిన్నగ కనిజేయునా యని, జాయింటు కమిటీవారు విచారించుట యవసర మనియు, టైముస్ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. తన యభిప్రాయము నంత అపవ్యయముగ దెలిపినను, జాయింటు కమిటీవారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ వద్దతిని మార్చవలెనని, టైముస్ పత్రిక యభిలషించుచున్నదనుట సృష్టము.

ఇట్టివిలో భారతీయుల కర్తవ్య మేమి? ఆంగ్ల ప్రజలయందును, వారి ప్రతినిధులగు పార్లమెంటు సభ్యులందును, ప్రజాభిమతి గలిగించి,

వారిని కాంగ్రెసు సంస్కరణములవట్లు నుముఖుల గావించవలెను. లోకమాన్య తిలకుమహాశయుడు, సంస్కరణ ప్రధానమువట్లు మందగమనము బనికెరాదనియు, విశాలముగు సంస్కరణముల నొసగినగాని ప్రజాభివృద్ధి సాధ్యమడ దనియు, శ్రోతల మనము లకు నమ్మకము కలుగునటుల ఆంగ్ల దేశమునం దుపన్యసించుచున్నారు. ఇట్టి ప్రజాభిమతిచే, లేదరుకములో చాలవరకు కడలిక గలిగినది. విగిలిన వత్తుములలో గూడ సంచలనము గలుగునటుల, హిందూ దేశపు రాయబారులు ప్రయత్నింపవలసి యున్నది. జాయింటు కమిటీవారి కారణముచే నైనను, ప్రజాభిమతిములను పూర్ణముగ విఫలపరుప దలచినను, పార్లమెంటు సభ్యులు వీరి నిర్ణయమును త్రోసి బుచ్చి ప్రజాభిమతిములను సఫలము గావించినటుల, మన ప్రతినిధులు జూడవలసియున్నది. ఆంగ్ల ప్రజలను ప్రజాభిమతి సాధ్యమయినది. కాని, యీ తరుణావకాశము జారిపోయిన, నింతలో మయొక యవకాశము దొరకుట దుర్లభమగును. ఆంగ్ల ప్రజలు, హిందూ దేశముపై జాలిదలచి స్వకరిపాలనమును ప్రసాదించవలె నని, మన ప్రతినిధులు గోర నవసరములేదు. భారతీయుల కోర్కె తీరదన నున్నవనియు, వీటిని సఫలపరచుట ఆంగ్ల ప్రజల విధ్యుక్తధర్మ మనియు, యిందువలన హిందూ దేశము నకే గాక ఆంగ్ల దేశమున కెక్కుడు లాభము గలదనియు, ఆంగ్ల సామాజ్యము నుపతీతమై చిరస్థాయిగ వర్ధిల్లుటకును, ఆంగ్ల దేశపు ప్రకటనలన్నియు బూటకములు గాక కార్యమాయము దాల్చుచున్న వని ప్రపంచమునకు వివేచించుటకును, హిందూ దేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగుట యవసర మనియు, మన ప్రతినిధులు ఖండితముగ దెలుపవలయును. సంస్కరణ ప్రతిపక్షుల యాశలన్నియు, జాయింటు కమిటీవారి నిర్ణయముపై నెటుల నిలచియున్నవో, స్వకరిపాలనాభిలాషులు తమ యాశలన్నిటిని పార్లమెంటు సభా నిర్ణయముపై కేంద్రీకరింపజేసి యున్నారు. పార్లమెంటుసభలో కడసారి బిల్లు చర్చకు వచ్చులోవల, ఆంగ్ల ప్రజల ప్రజాభిమతి మన ప్రతినిధులు ప్రజల ప్రయత్నముల గావించవలసి యున్నది. కార్యసిద్ధికై సత్ప్రయత్నముల గావించుటయే మనధర్మము. ఫలిత మెటులందునో యని, మనము వ్యాకులపడ నవసరము లేదు. ధర్మబద్ధముగు కృషి ఎన్నటికిని వృథాగానేరదు.

యశ్చేకృతే యదినసిద్ధ్యతి, కోత్రదోషః?

దుర్భరసితి

హిందూ దేశములో ప్రజలుచున్న శాటకపు సితి ఏ భారతీయునికైనను, విషాదము గలిగించక మానదు. మాపత్రికకు, ఆంధ్ర దేశమందలి వివిధ ప్రదేశములనుండి వతెంచుచున్న వార్తలబట్టి, ఆర్థికసితి మిగుల దుర్భరముగ నున్నదని గ్రహింపవచ్చున్నది. అనేక ప్రదేశములందు, ఆహారపదార్థముల ధరలు విపరీతముగ పెరిగిపోవుటయే గాక తగినన్ని తినుబండారములు గూడ లభించక ప్రజలల్లాడుచున్నటుల దెలియుచున్నది. ఇక్కడికే భీతిగలుగుచుండ, రూపాయిమార్కపు ధర 1 పిల్లింగు 8 పెన్సిలకు పెచ్చిపోవుటచే దేశీయ వాణిజ్యపు విలువతగ్గుటయు, విదేశీయులకు మనదేశపు సరకులు చౌకగ లభించుటయు సంభవించును. 15 రూప్యముల విలువగల పొందు నాణెమున కిది మిద 12 రూప్యముల విలువమాత్ర మేయుండును. విదేశ వ్యాపారములు మనదేశపు సరకులను పూర్వ

ముఖము తక్కువ ధరలకు, తెప్పించుకొనగలరు. వీరు తమ సరకుల నీడేళమునకు చాకగ బంపి, దేశీయకర్షణములకు నష్టము గలిగించి, పూర్వపు లాభముల బొందుటయే గాక, వాణిజ్యభివృద్ధి జరిగిన కొలదియు యత్యధిక లాభముల బొందుగలుగుదురు. ఇప్పుడేపుడే తలయెత్తుచున్న దేశీయకర్షణములు మూలబడవచ్చును. ఇందుకుదోడుగ ఇంజీయల్ ప్రిఫరెన్సుకర్ణాతి సామ్రాజ్యము నందు, క్రొత్తగ నెలకొల్పబడినది. ఈవద్దతివలన, వాణిజ్యమునందును కర్షణము లందును మిగుల వెనుక బడియున్న హిందూదేశము, సామ్రాజ్యమందలి యితరభాగముల యవయోగమునకు బాగుగ వక్రీకరకు విచ్చును. హిందూదేశము సామ్రాజ్యపు వస్తువులపై సభిమానము జూపవలసియుండును. ఇదివరకువలె సామ్రాజ్యతరదేశములనుండి సరకులను చాకగ దెప్పించుకొనుటకు వీలుండదు. దీనివలన, హిందూదేశమున కితరభాగములతో బాటు సామ్రాజ్యపు లాభములు లేకున్నను నష్టములు మాత్ర మితరభాగములకన్న మెండుగ నుండును. స్వేచ్ఛావాణిజ్యమునను, సామ్రాజ్యభిమాన కర్ణాతియనను హిందూదేశమును సంతోషజాలవు. హిందూదేశము తన కనుకూలముగు వాణిజ్యకర్ణాతిని నిర్ణయించుకొనుట కధికారము గలిగియుండవలెను. అప్పుడుగాని, హిందూదేశమునకు తరణోపాయము గలుగదు. ఈ సత్యమును, మాంటాగూగారు తమ బడ్జెటు ప్రసంగములో ప్రతిపాదించి యుండిరి. కాని మాంటాగూగారి సూచన, బిల్లులో జొప్పించబడెనో, లేక కవిత్రిపు తలంపుగ మాత్రమే నుండనో యూహించుటకు వీలుగాకున్నది. మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక కేతెంచిన ప్రత్యేకతంత్రీ వార్తల గమనించిన, ఆర్థికస్థితి యింకను విషమముగ నుండునోయో యని భీతి ప్రకటించుచున్నది. సంధి గుదురకనే, ఆంగ్లదేశపు సైనికులనేకులు యుద్ధభూమినుండి గృహమున కేలేంతురు. వీరి కందరికిని, పని గల్పించుట దుస్సాధ్యమగును. ఇప్పుటికే పనిలేనివారికి దీవనము గల్పించుటకు, ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వమునకు కష్టముగ నున్నది. పరిశ్రమలయజమానులు, నూతనకర్షణితుల ననుసరించి నెక్కుడు లాభములబొంద జూచుచున్నారని గాని, పనివారలకువశాంతి గలిగించుటకు బూనుకొనుట లేదు. ఇంజీయల్ ప్రిఫరెన్సు కర్ణాతి మూలమున యజమానుల కింకను లాభము లేలేంతుట నిశ్చయము. ఇందుమూలమున పనివారలలో నశాంతి యింకను బెరగవచ్చును. పయెనీరు పత్రికా వార్తల జూచిన, కార్మికుల యుద్ధమప్రాబల్యముచే కనడాయందును, దక్షిణాఫ్రికాయందును, బాల్టి విసము పెరుగునోయో యని, అధికారులు భయాపహులై నివారణమార్గముల నరయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆంగ్లదేశ కర్షణితుల ననుసరించి, హిందూదేశపు ఆర్థికస్థితి యింకను దుర్బలము గాక తీరదు. దీని నెవరోని, ప్రజల కుతశాంతి గలిగించుటకు మార్గ మెదియెనను గలదా? ప్రభుత్వమువారి విషయమై దీర్ఘముగ యోచింపవలసి యున్నది. ప్రజాప్రముఖులతో వెంటనే సంప్రతింపవలసి యున్నది. ప్రజాసామాన్య మే బాధల నైనను యోర్చుకొన గలుగును గాని, ఆకలిబాధ నోర్చుట కష్టము. ఎంతతర్రలో ప్రస్తుతకష్టములను ప్రభుత్వమువారు నివారించిన, సాలకసాలితుల కంతటి శ్రేయస్కరము.

లోకమాన్యని కార్యదీక్ష
తిలకుగారి కిటీవల కాలు బెకినదని తెలియవచ్చెను. వారిపుడు స్వస్థగించినట్లు, కేల్కారు గారు తంత్రీవార్త నిచ్చుటచే, వ్యాకులమున కెడ

ముండనరదు. మనల 1-వ తేదిన, హైదరాబాద్ లో లేబరుపక్షమువారి పక్షమున గొప్ప సభ యొకటి జరిగెను. ఆ సందర్భమునందు, రాలెటు శాసనముగూర్చి తీర్మాన మొకటి గావించబడు నట్లు, తిలకుప్రభుత్వము ప్రయత్నముల సలిపి జయముగాంచినట్లు, మహారాటావక్త్రీకకు లండనునుండి వ్రాయబడిన లేఖదెలుపుచున్నది. రాలెటు శాసనమును రద్దుజేసి, ఇండియాగవర్న మెంటును వెంటనే సంస్కరించి, భారతీయులకు నిండు స్వకరిపాలనాస్వాతంత్ర్య మొసగమని గోరుచు, లేబరుసమావేశము తీర్మానించె. ఆ సమావేశమునకు మూడులక్షలమంది ప్రజలు హాజరయి రట. 8 వీరములలో నీ తీర్మాన మువపాదించబడి ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను. ఒకవీరమున లాన్సుబరీగారు మాటలాడిరి. సభ్యులలో స్పీల్స్, విలియమ్స్, లాన్సుబరీగార్లు ప్రచురించిన సందేశము వందపెట్టబడెను. బ్రిటను, ఇండియాసంఘ ముపక్షమున తిలకుగారిచ్చిన యుక్తన్యాయము ప్రజలలో నెట్టి సంచలనము గలిగించెనో, నెంటుని హాజరింగుగారు కామనువీలు కృతీకలో వ్రాసి రని, నిన్నటిదినము తెలిపియుంటిమి. ఎస్సెక్సు హాలులో, ఫేబియను సంఘమున తిలకుగారింకొక యుక్తన్యాయము నిత్తురనియు, రాలెటు బిల్లులను ఖండించుటకు రెండుసభలు జరుగుననియు మహారాటావక్త్రీకలోని లేఖవలన తెలియుచున్నది. ఈ సభ లీపాటికి జరిగియుండవలెను. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులయిన హాస్సేను ఇమాముగారు స్వరాజ్య సంఘము పక్షమున జూలెనెలలో నాంగ్లదేశమునకు వెడలెదరని తెలియుచున్నది. సరోజినీదేవి, జిన్నాదంతులు మొదలగువారలు బొంబాయినుండి శినివారమునాడు పయనమయిరి. హిందూదేశ ప్రతినిధులు, లోకమాన్యనికీతోడ్పడి, సంస్కరణసాఫల్యము, నిర్బంధముల నివారణము చేకూరుటకు, ఆంగ్లదేశమున ప్రబోధము గలిగించి కృతకృత్యులయ్యెదరు గాక యని కోరెదము.

వలసపోవుట
1918 సంవత్సరపు ఎమిగ్రేషను నివేదిక మిపుడు ప్రచురింపబడినది. నేటాలుకు, ప్యారీకం పెనీవారును, ఫిజీ, బ్రిటీషు గ్వయనా, బ్రిటిషాను, జమైకాలకుమార్గీ గారును, వలసవంపుట కేజెంట్లగ నుండిరి. ఫిజీదీవులకు ఇండొచరు ఎమిగ్రేషను నిషేధింపబడుటచే, రిక్రూటుమెంటు లేకపోయెను. నేటాలునుండి మూడునాకలలో 373 మంది కూలీలు తిరిగివచ్చిరి. ఫ్రెయిట్సు సెటిలుమెంటుకు వెడలువారు, 92758 నుండి 67454 కు దగ్గి పోయిరి. సింహళమునకు వలసపోవువారి సంఖ్య దగ్గినను, బర్మాకు వెడలువారి సంఖ్యమాత్రమతి శయించెను. ఇందుకు, గంజాముజిల్లాలో పంటలు పండకపోవుటయే కారణ మని తెలుపబడినది. బ్రిటీషు ఇండియాలో మద్రాసు రాజధానినుండి యితరప్రదేశములకు వెడలినవారి సంఖ్య 6646 నుండి 7481 వరకు హెచ్చెను. ఇండొచరు వద్దతి తిసివేయబడినను, ఫిజీదీవుల నుండి తిరిగి వచ్చుటకు యుద్ధసమయముగటచే నొకలు దొరుకక చాలమంది కలిదిపోయి రని, ఆండ్రూసు గారిదివరకు తెలిపియుండిరి. ఇప్పుడయినను, చాల నన్నినాక లా దీవులకు వెడలుచున్న వ్రా లేవ్రా తెలియకున్నది.

నర్. యం. విశ్వేశ్వరయ్య
వీరేదినమున, తెలపువెట్టి యుండిరో ఆదినముననే వీరికిమీద తమ మంత్రికదవిని తిరిగి నిర్వహించరని, ప్రజలకు నిశ్చయమయ్యెను. విశ్వేశ్వరయ్యగారు నేటినుండియు తమ పదవిని వదిలి

మాసమునకు 1250 రూక్యముల వంతున కారవేతనము బడయుదురు. ఈతరుమున, తమ యుద్వోగమును చాలించికొనుటచే, వైరాష్ట్రమునకు చాలనవృత్తి గలుగక తీరదు. మైసూరు గాష్ట్రాభివృద్ధికై గావించిన యరములన్నియు మైసూరు ప్రభుత్వమువారిచే సింపబడుట భావ్యముగ నున్నది. సర్దారు రాజ ఉర్సుగారు విరిబదులు దివానుగ నియమింపబడిరి. విశ్వేశ్వరయ్యగారికముందును, హిందేశాభ్యుదయమునకై తన సామర్థ్యమును వినిగించి, భారతమాతయొక్క ఆశీర్వాదమునకై త్రులగుదురని, నమ్మెనము.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ.

సభ్యులకు భోజనముల ఏర్పాటు.

మంచి ఫలహారము.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ బ్రాడ్వే నం 9 యొక్క బ్రాడ్వే 1-2/141 యంటికి ఈ నెల 8-వ తేదీ ఆదివారము మార్చబడినది. అచట క. కేంకేళంశ్రేష్ఠి, వి. రాష్ట్ర శ్రేష్ఠి, పింజల ముద్రాపాత్రశ్రేష్ఠి గాన మున్నగు ప్రత్యేకపరిచయముగల వీరును ఫ. హరమూల శిరీతో రియాతుదయబడుచున్నది ఉదయమున కాలముననుగుడ ఫలహారముల గడ జేయబడుచున్నది. కాఫీకి మంచి పాలు తెప్పించుచున్నారు. ఈ సభయొక్క శ్రద్ధ వహించి సోదరసభ్యుల సౌకర్య గమనించుచున్నార గాన సభ్యులందరకు పరిశ్రామధలోని ఫలహారములను స్వీకరింపదగునని నూచున్నాను.

భోజనములు.

చెన్నపురిలో కుటుంబములలో నందవీలులేని వీరు పోతునూరినుండి పరిమిత చెన్నపురికివచ్చు సభ్యులందరి ఆంధ్రులకును సరియైన తెలుగుభోజనము చేయదగినది నిష్కల్మషముగాను లభించుటకు ఈ యిబ్బందిని పోలగించుటకు వై సభ్యులు భోజనముల ఏర్పాటుచుగూడ చేరవలసి యుండిరి. తెలుగుదేశపు బ్రాహ్మణులతోనే కంటి దిద్దరు. కాక పోతులన్నియు తెలుగుదేశమునందరికిగలబను. సాధారణముగా అందరికి నెలకు గ 1500 పెరుగు రెండుపూటలు కావలసికర 15000 అ. కి కర్మములు సభ్యులలోకే పనుసరించి వీలుబట్టి ఆర్థియచ్చు పద్ధతిని చేయబడును. 5 గురు దరఖాస్తు వెంటనే ప్రారంభింపబడునగాన నీసదుపాయమును గోరు వాడు వెంటనే సభాకార్యదక్షులకు వ్రాయవలెనయ్యునుగ సభాధనమునకు తెల్లించడ మాట్లాడవను నూరినండి కచ్చువారికి బసలయేర్పాటును గురించి తెలుపబడును:— నేడునుండి శ్రేయశీరాధ.

గత కుక్రవారమురాత్రి కలకత్తానగరమున క్రమేంద్రముండ్రియిదిగాక ఏబివిదనయేట స్వర్ణపు గొప్పవిగ్నాధిపతి, బంగారేన బృహదమున ఆభిషేకము చాలపొలువడి. వంగీయసాహిత్యపరిషత్తుకు ఆ ఎవ్వమున వీరు రాజకీయములందు కలగ జేసికొనలేని

గ్రామముయొక్క ఒక కడదిననెల 8-15 తేదీకాలలో నిన్నుచక్రార్థము 1 గంటకు పొంబాం చేరెను. ఈ ఒడలో 60 ప్రయాణికులుచాడవచ్చిరి. రా ఒడ కనివారము రాత్రి 9-30 మిమములకు తేవునిదిది లండననగరమున కేగెను. నాగపురము కలకత్తా మెయిలు కచ్చుట ఆలస్యమగుటచే బయ ఆలస్య మయ్యెను.

మార్గచక్రమున జేడిపోయిన "ప్రిన్స్" కు 180గురు ప్రయాణికులతో మొన్నటిచక్రార్థమునను. బుధవారమునాటిరాత్రి ఆ సాగానుకు బెరెను. ఎడ్వర్డు అను బాటసారి మరణించెను. విలిటరీ ఈ 20 గురు ఒడ్డుజేడకొనిరి. రిక్రూప్రయాణికులు యున్నార. వారిలో 8గురు స్త్రీలు, 12గురు పిల్లలగురుల బయలుతేరుసరికి మూడువారములు పట్టును.

అంశములు:— వియన్నానుండి
 రియల్లువచ్చుచి:— మంత్రిగణమువారు సంధిమంతులను
 స్పందించి, అత్యుచితముగ అంగీకారము కావాల
 యును, నెరవేర్చుటకు సాధ్యమగుదనియు ఏకగ్రీవముగ
 తీర్పునుగొనిరి.

జర్మనులకు సానుభూతి.

ప్రొటెస్టంట్, జూన్ 2:—పానామ ఏజెన్సీ వారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు: జర్మనుల కోరికలు విశేష సానుభూతి వొందజాలవు. వచ్చి ప్రత్యామ్నాయము చేయుటకును, చిల్లర విషయముల నెక్కడికెడిచిపోవుటకును ఏమీయొచ్చి వచ్చి వచ్చు ముగ్గులు మాత్రము జూగును. జర్మనులయొద్ద నెట్టి సానుభూతిని జూరజలదను విషయములలో పెనదెంట్లు విల్లును బాండులకార్టి క్రెమెంకోగార లొకరికి దృఢఃశ్రయముతో నున్నాడు.

ప్రాన్సు ఇబ్బలేల పెనంబికి.

లండను, జూన్ 1:—సంధివరకు యుద్ధ క ఆర్థిక కభావతీతిధులకు ఇబ్బలేలను ఆహారకాళా ముక్రి ప్రాన్సుకులో విదోషగెను. ఆంగ్లకాక్కులలో పరానువారు స్నేహ సంబంధములు నెలకొల్పి కలయు నను ఆంగ్లమునగూర్చి ఆసక్తులనున చెప్పును పరాను వాణిజ్యకాళామంత్రి ఇబ్బలేలో గూడ పరానువా కర్తవ్యం స్నేహభావమున మెలగుటాకోర్క మని నొక్కిచెప్పిరి. ఈ యొకమ్యము అనేక కేటాబ్లలు నుండియు నచ్చుచున్న సమాన జాతీయాలకు ఫలితము.

ఆఫ్రికా సాధి.

ప్రతిభల ప్రత్యక్షతరము.

ప్రొటెస్టంట్, జూన్ 3:—పానామ ఏజెన్సీవారిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—సంధివరకులకు ఆఫ్రికా యాభ్యుపగ్రాసినది ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు నిట్లుచెప్పెను—నూతనఆఫ్రికా ప్రజా రాష్ట్రము పోల్సులకు ఏక ప్రతాధిపత్యమునకు తగిన వారముగ పరిగణించ బడజాలదు. కాని ప్రభుత్వము మారుటకులకు పూర్వ ప్రభుత్వమునా రొండిన భయంకర కాకోర్కల ఫలితమున నభివించుటకు మాత్రమే అంగీకరించు చున్నది. 1901 సంవత్సరపు ప్రాక్టును పోల్సుకాళు కలన లభించిన క్వర్తముల ను న వచ్చి ప్రత్యామ్నాయములను అది చిహ్నికల్పివేయుచున్నది. టియంటిక్ కర్తవ్యము అన్ని ఆఫ్రికాయన కట్టడములను, బారకానులకు, ఓడలను, తంత్రీవార్తలయములను అంతర్జాతీయముగాగ ముప్పియూ ఆఫ్రికాచేయును. 1917 జూలై 22 వ తేదీనండియు యాముతో నొంరించుకొనినసంధిలన్నియు రద్దును ఆఫ్రికాప్రభుత్వపు ఆస్తియంతయు సయామువారి కిచ్చివేయుటకు చున్నదని వారు తెలిపిరి. సంధి వరకులకు వారములభావము జూపినట్లు న్నది.

మోరిసును మరల ఫ్రాన్సున కిచ్చివేయుట.

ప్రొటెస్టంట్, జూన్ 1:—మోరిసు ద్వీపమును మరల ఫ్రాన్సున కిచ్చివేయుగోయమ మోరిసు ప్రజలకరవున వారి ప్రతినిధులు బ్రిటను ఫ్రాన్సు ప్రధానమంత్రిల కుత్తరములను వాగ్దానిరి. ఈ కుత్తరములు మొదటి నుండి చిరవరకరి మర్యాద యుక్తముగ వాగ్దాయ బడినవి. మోరిసు ద్వీపమునుందు కరాను ప్రజలయొద్ద బ్రిటిషువారు చూపిన ఆదరణము వారి కరిపాలనాక్రమమును చాల ప్రశంస నీయమమయ ప్రాప్తి బ్రిటనులు రెండు నిశ్చయ జేసివించిందిగాన మోరిసువాసులలో పెక్కుమంది పరానువారితోనే భావించబడుటచే దాని మరల ఫ్రాన్సు కిచ్చివేయుటయు నని వారు కోరిరి.

జర్మనుల సంధిసూచనలు.

పారిసు, మే 30:—జర్మనుల సంధిసూచనలలో మొదటిభాగమునకు ఆంగ్ల వరాను భావలయం దను వాదములను మిత్రమండలిజేతములం దున్న జర్మనుల సొత్తుకు ఓటమను ఋణమును సోపాలోని విషయమును సూర్వన రెండుశేఖులను జర్మనులు అందజేసిరి.

ప్రూము జాతీయసంఘము

కోము, జూన్ 1:—చరిత్రము దర్శింపకమున ప్రత్యయము జరుగనచ్చుది. ఆమెరికావారిట్టి ఆక్రమము జరుగకుండ చూడవలెను. ప్రూము ఇబ్బలేలప్రజలుగా భుగ్గవరపడినది. ప్రూమునగరవాసుల జాతీయత ధంగము కలుగకుండ వారు కడవరకును కాపాడుటకు సంధిలని ప్రూము జాతీయసంఘము వారు ఆమెరికావారికి రెండువార్త నంపిరి.

ప్రాన్సు—కార్మిక సమస్య.

లండన్, జూన్ 3:—ఒక ప్రాన్సు జిల్లాలోనే 2,000,000 నుండింటి ఎక్కడగ సమస్యకట్టి. పునఃప్రాయముద జేరిరి. దీనికి కారణము లనేముగ జూపబడినది. కాని దినమునకు 8 గంటలకుని కాలమునని మీర సమస్యకట్టిరి.

కర్మితులు ఇంకను చెనుట.

ప్రొటెస్టంట్, జూన్ 4:—సమస్యకట్టు కర్మితు లొకకు చెనుచున్నది. ఇంతవరకు 850,000 నుండి సమస్యకట్టిరి. సాంగపు యినుపదాయలు చాలవరకు మూయుటనని. ప్రూముల మరీకరముగూడ లిదిపోయింది. వేతనముల కిచ్చి చందగ రక్షణము వారమునకు 48 గంటల పని ప్రవేశపెట్టెలయ నని కోరుచున్నాడు లోమాపు కువారమున, ఇంజనీరు కర్మితులను పనులను చాలించుకొనిరి. విద్యుచ్ఛక్తి పనివా ప్రుగూడ సమస్యకట్టు సంసిద్ధులై యున్నాడు. ఇర్రీ, విద్యుచ్ఛక్తి విద్యుచ్ఛక్తి పనులను మొకవర్గమువారు చేపడుచుండిరి.

ప్రొటెస్టంట్, జూన్ 4:—మెయింజు సంధి:—జరణ రాబట్టునగా రివరీకరవిన్యాయుడే మాంసిగుగాక "వాక్" లివదము నొసరిరి.

అమెరికా

జాన్సుగారి సరెన్సుచేయుట.

వాషింగ్టన్, జూన్ 3:—ఎటర్ని జనరలుగారి యింటి యొక్క మూకరీకరమునండి ఒక ముగ్గురు భిక్షు (వేలాడుచుండెను. దీనినిబట్టి యా మరీకొన్ని వివరములనుబట్టి యింట్లదెల్పియుతో నెచటనో ఆరాజము విశేషముగానున్నారను భిక్షుముఖాయనజెక. బాంబుల్రయోగమును తెగవాడిం వెకక వాల్లుగాను ప్రాముల దొరతనమువారి పోద్రోల నెంచి టట్టిలపకన్నులకు వారలను కీడించుటకు ఒకటిల్లు ప్రవేశపెట్టిరి. ఈటిల్లు క్రిందటి కీకకాలములో నొకమామ ప్రవేశపెట్టెబడిక. పిట్టుబర్గలోని పోలీసువారు జాన్సును పట్టుకొనిరి. ఇతను ప్రపంచవ్యవస్థకార్మికుల సంఘమున కవ్యభుకు. జాన్సుగారు ఇంటియొక్క కంచెజేసిరి. పోలీసు వారు పట్టుకొనులోపల నరదెన్నియో గుడ్లకు కాలెను.

కెనడా

కెనడా; బోలైవిక్కు ఉద్యమము.

లండన్, మే 28:—కెనడా జేతములో గూడ బోలైవిక్కు ఉద్యమ మెక్కుడ వ్యాపించునో యని ఆశంభ్యము వారు కొన్నాళ్లు చాల ఆతురతను గనబరచిరి. ఆరాజక వాద్యులొపవ్యాసములకు గూర్చి కొంతకాలముకర కసంప బడిక. అట్టివాని ఆరంభముననే భ్యంరముచేయుటకు దొరతనమువారు పూనియున్నారను సంగతి అంతటను నూడింపబడినది.

వారి ప్రభుత్వములు ఫలవరములైనట్లు కానరాదు. ఏలయన సోమవారమునండి వారము రోజులవరకు విన్నపెగ్గలో కార్మికులందఱు సమస్యకట్టిరి. టోరొంటోలో లోమాపువారము సమస్యకట్టిరి. కెక్కినకనివాగూడ వారి ననుకరించుట్టున్నది. ఆఫ్రికానుండి కల్గిరి ఎవ్వంటునాలో క్రిందటి సోపవారమునకే సమస్యకట్టు సారంభమయ్యెను. ఇంతకొన్నవ రేజీవాకార్మికులు గూడ సమస్యకట్టు తీర్మానించిరి. కల్మియనున వాంకోరకు విజ్ఞోయాలలో గూడ సమస్యకట్టుబడునని తలంకబడుచున్నది.

విన్నపెగ్గలో వార్తాప్రకటన తలమాపుచున్నది. కాని యారంభములో నవి అంత ప్రోక్కు బడినవి. పోస్టాఫీసులోపని నిలిచిపోయిరి. వార్తాప్రకటనకు రెండువార్తలు ను నిలిచిపోయినందున విన్నపెగ్గ సోమముట్లుల స్వాధీనయం గ్గుదకు వదలి ఆంతటను వ్యాపించిపోయెను. కాని ఇది అబద్ధము.

సమస్యకట్టు వాయముల కామ కార్య మొనరింక లేదనియు ఎట్టి ఆవ్యామమున జేయదలంక లేదనియు చెప్పుచున్నాడు. గవర్న మెంటువారు తనలా పనివారలకు కెక్కిన గవర్న మెంటు పనివారలకు పిలిచి వారు వెంటనే పనివారంభింపవలయుననియు లేకున్న పనిలోనుండి తరిమివేయబడుచు రనియు చెప్పిరి. ఇంతవరకు చాల కొలదిమందియే మరల పనివారంభించిరిగాని ఇతరప్రజేతములందలి కార్మికులు కట్టుబారులవై సానుభూతిని గనబరచుచు సమస్యకట్టిరి.

సానుభూతి: కార్మికులంద్రి, రాబట్టునగా రిల్లు మియన్నాన కట్టుబారుల ముద్దేము ప్రభుత్వాని కారము తొలగించుటయి. టోరొంటో కట్టుబారులు ప్రజేతింక ఆములు సుప్రముగ : వ్యవరములని తెలియచున్నది.

విన్నపెగ్గలో జనరలకరముగారు 2,000 నుండి పాలకు యుద్ధమున కాకుత్తము చేయుచున్నాడు. వారందఱు సమస్యకట్టునాగు. కల యానెడల సానుభూతిమూలక కేములను గూడ పంపెదనని ఆతడు చెప్పుచున్నాడు. వారు గాతయిన రేజీమెయింజును ఒక వేలరీయును, బలరక్షించు ఆక్సిడల్, మొకటియును విన్నపెగ్గలో నుంచబడి:

మెయ్యు ప సోమొక్క టోరొంటోలోని ఈ మరలరణం జేక జూలోకి అసంగత పునఃము రాగ్గడ యరొక్కిక కట్టుకట్టు యా చేతబడు ననియు, విజేత యా రొచి పకలను మెంచి వెళ్లుట చాలకరమనియు, యుద్ధముయొక్కానుచాపుకొని యుండిన విజేత యా లిపుకు విశేషముగ నువ్యావల విచ్చుచున్నారనియు, వీరి కందటికీ కలయు క్కొను విజేతములనుండి వచ్చుచున్నట్లుదనియు, వీరెయ్యవ్యవించినా జేయ కార్మికులలో యాభ్యుగగ పర్వమందు చాలమంది స్పృహకర్తలగు సాంఘికవాదులు కనునెట్టిభయము లేదనియు ప్రాముచున్నాడు.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా; బోలైవిక్కులు.

లండన్, మే 28:—దక్షిణాఫ్రికా తక్కిన కలజేతములకలనే విజేతములు విశేషముగ వచ్చుట కారణము నందన దగుటచేత కడట బోలైవిజము నులభముగ వ్యాపింకలదు ఈభయమునేక కడటి అధికారులు ఎట్టి అవధిగగంగకుండ ప్రజాక్షేతకానవలయును విశేషముగ నుకొనించుటకు తగిన ప్రయత్నము లొనరించిరి. మెయింజిల రాజకీయపు మాగ్గులను బొందనెంచినసంఘములలో జేగ్గుదనియు, అట్టి పత్రికలకు ప్రయం కేకల దనియు వాకానించిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో కమ్యునిస్టు వ్యాధులు.

కెయిరో, మే 28:—ఈజిప్టునకు కలకలకలక కమ్యునిస్టు మోపుచునే యున్నది. ఎపొంతి రిజర్వా తుగూ నీసంతము నోయిరి. ఇంతకాలమున కమ్యునిస్టులకిరి. కానెలలనుండి : కుగులై క్కొను తరుచివలకు నిర్వహింక బాపోలుటచే రాష్ట్రములందు పవపులవ్యాధులు తీరముగ నుకని తెలియచున్నది.

జర్మనీ

యుద్ధని గామపు వరతుల ముగ్గుంభయము.

లండన్, జూన్ 4:—లైను ల్యాండులు నన్న పనులధికారులు ప్రామానికలను విద్రోహపు టువ్యయలుల పుకొన్నుచున్నారని ఫాటనోనాగారి స్వాలోనున్న జర్మన్యుద్ధనిగానుపు నుముచునా రొక యాజేతం లేలకని జర్మనులు కొంతకుది బంధించబడిరి. రీనిపు ప్రజాప్రాసా: ప్రభుత్వము నెలకొల్పవలెదని అంటిందిక ప్రత్యయల యిదీసి ఈప్రభుత్వమున కంగీకరించని పట్టుకులకు ఆయన నట్లు చేత చుని వెటించుచున్నాడు సాంకేత్రమ్యులవారిని వెడలగొట్టి దీనిని జర్మకు ప్రభుత్వమువారు తీరముఖండించుచున్నాడు.

రెయినులందు రాష్ట్రము

లండన్, జూన్ 3:—రైన్లందును ప్రజాప్రభుత్వముగ ప్రజేతిమటకు గూర్చి ప్రొటెస్టంట్ అవమ్యుక వ్యాపించుచున్నది. అదియొ విద్యావ్యాప్తిమైదగు నేరి క్రింద నరందిన నండియు జర్మనీనుండి తెలికరచ్చిన వార్తల నెల్ల నిది చాల యాభ్యయించని చెప్పకచ్చును.

రెయిను రెవల్విక్కు.

రెల్లిక్ జూన్ 7:—మెయి రెయిను కడటికే నేచిలిమి గాని దీనిని మియ పరిగణించి సంధివరకుల నిర్ధావిషయముల మా సకాకారమున గ్రహింపవలె నని డాక్టర్లను ఆకుకడు ప్టియూనుకు తెలిపెను. డాక్టర్ల మున్నవా : ట్టి పవ్రిక స్నేహముల ఆక్రమము రావదొగవారు కట్టుకు ప్రి: రీ దొరకనమునా ఆక్షలను నాగూడదు. డాక్టరుకు తక్కిన ప్రభుత్వకర్తలను పట్టుకొట్టత్రువ వినుబడిని ప్టియూనుకు ప్రకటనను నంపెని అధియుల క్రికటింది.

Brief Telegrams.

Mail steamer "Khiva" which left Bombay on the 31st May with Sir Michael O'Dwyer, Sir James Meeson, Indian Members of the new currency and Exchange Committee and other distinguished passengers arrived at Aden at 2 P. M. on Saturday. She did not pass through the cyclone, but she experienced rather heavy seas which delayed her a little.

1919 నుండి జూలై 10-న తేదీ మంగళవారము.

విద్యుత్ వినియోగం వర్గములు	గత 24 గంటలలో అమ్మిపోయిన గిగా	గత 24 గంటలలో అమ్మిపోయిన గిగా	గత 24 గంటలలో వర్గము	విద్యుత్తు 1 మంది వర్గము	విద్యుత్తు 1 మంది వర్గము
గృహాలయము	95.2	79.1	0.05	3.01	8.94
వికాసశక్తి	92.1	78.5	0.06	5.64	4.48
కామిడి	92.4	75.6	0.59	3.17	2.27
అందరు	94.8	75.7	0.20	7.39	8.17
అంతరిక్ష	94.0	76.0	0.62	7.26	8.49
విద్యుత్తు	94.6	88.8	...	2.75	1.80
మద్రాసు	100.8	84.9	...	1.01	2.21
మద్రాసు	84.8	69.6	1.15	5.16	3.80
అనంతపురము	85.1	75.8	...	6.27	3.71
వికాస	84.5	75.9	...	3.96	3.64
విద్యుత్తు	86.4	77.4	0.01	2.50	2.29
విద్యుత్తు	94.6	81.8	...	2.30	3.09
విద్యుత్తు	88.0	67.2	...	9.77	7.08
విద్యుత్తు	95.6	79.4	...	5.21	1.45
విద్యుత్తు	14.9	74.8	...	8.90	8.06
విద్యుత్తు	91.8	78.8	...	8.52	4.87

అక్కింగు వాతావరణ కావ్యము.

1639) கார்த்திக்

అంధజే గ్రంథాలయ ములకును, అంధజాత్రా
చందాదారులకు నుచితము:— కమల, అంధరాజుల కథలు
మొదటిసంచిక, రెండవసంచిక, తల్లు మూడుపాత్రములును,
0-8-0 కపా. చిక్కి లంపెనవారి కుచితముగా అంతుబడును.
కేశవరావు, టి. ఇంగల్లు, పెదనందిపాడు పోస్టు, గుంటూరు
జిల్లా.

శ్రీకృష్ణ నిర్మాణము.

కాకినాడ.

కాకినాడలో ఈమధ్య శ్రీకృష్ణ కులం నిర్మాణము ముగిసిన సభావిగ్రహములను మా కోక విశేషములతోను (రాములపాములను)

శ్రీకృష్ణ కులం నిర్మాణము కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారి స్మరణ చిహ్నముగా కాకినాడ పాతల సభ యొక్కటి మాకెక్కడ దివాను బహదరు ఎల్. డి. స్వామి కల్లుపల్లిగారి యాధిపత్యమున పితామహులు రాజుగారి కలాకాలా మందిరమున జరిగెను. ఈ సభను సమావేశ పరచిన వారిలో దివానుబహదరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యవారాయణమూర్తి వాయుడు ఘోషపతి వెంకటరెడ్డి వాయుడు, దురిశేటి శేషగిరిరావుగారు వాయు చాదరి, భానుసాహెబు, పేతు చున్నేను సాహెబు, రావు బహదరు వైదా వెంకటచలపతి, రామసామియ్యవాయుగారు ముఖ్యులు.

దివాను బహదరు వెంకటరెడ్డిగారు ముఖ్యులుగా స్వామి కల్లుపల్లిగారి సభాధిపత్యము వహించిరి. రాజుబహదరు యు. రామారావు పంతులుగారు వీరేశలింగము పంతులుగారి నిర్మాణములను ఆంధ్రదేశమునకు కలిగిన అపారపరమమును శ్రేణులు సేకరించునట్లు నువ్వపాదించి పంతులుగారు దేశాభివృద్ధికిగాను చేసిన మహోపకారమును సన్మతించిరి. యంతి రామయ్యపంతులుగారు వీరేశలింగముగారు ఆంధ్రవాద్యయోధా రెడ్డియను నట్లు చేసిన సేవ నగ్గడించుచు మాటలాడిరి. కాకినాడ రహదారి దారులు పంతులుగారి కిచ్చుటను నగు భాను సాహెబు పేతు చున్నేను సాహెబుగారు తమ గురుదేవుల నిర్మాణములను వివరించుచు ద్వారా మహోద్యమమునకు గలిగిన సప్తమును గురించి మాటలాడిరి. కాకినాడ రాజుగారి అపార కరణాలయూధి కారులగు వి. పి. రాజుగారు పంతులుగారు రాజకీయ మరదివ్యాసాంధ్రాధిపతియగుటలో చేసిన సేవను నగ్గడించుచు ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరులు, రామమోహన రాయల యంతి మహానీయులు పంతులుగారిని చెప్పిరి. మునిసిపలు సభ్యులగు పూరము చిన వెంకటవారాయణ గారును పంతులుగారి సేవను నగ్గడించిరి.

పితామహులు రాజుగారి కలాకాలాపాధ్యాయులగు శ్రీ అత్తిరి న్యాయవారాయణగారు, పంతులుగారి సేవను సన్మతించుచు నోవ్యాసమును చెప్పిరి. సూర్యవారాయణమూర్తి సోదరులగు శేషవరణమూర్తిగారు పంతులుగారు కాలిదేవుల యాభిమానులగు చేసిన సేవను వివరించిరి రవిశ్రీకా సహాయులపాదములగు వాక్ చాదరిగారు పంతులుగారి యుగములను సన్మతించుచు మాటలాడిరి.

తదనంతరము అధ్యక్షులు సమయము పంతులు ఆంధ్రదేశోద్ధరణమునకు పనిపెట్టెను చేసిన సేవను కొనియాడి వారి వాచుము ఆంధ్రదేశమున విరహియగ నుండగలదని ఉడిచిరి.

దివానుబహదరు శేషగిరిరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులకు నందనము లిచ్చింపుటతో నాటి సభ ముగిసినది.

* * * * *

శ్రీరావుబహదర్ కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి మరణమునకు విచారమును, వారాంధ్రసారస్వతమునకును, శాస్త్రజ్ఞులకును చేసిన మహోపకారమునకు కృతజ్ఞతా గ్రహణమొదలుపెట్టి పితామహులందు గల నాటకాలలో పురిజనులపక్షమున శ్రీ న్యాయరామప్రభుకండాగరమువారు ఈ నెల 12వ తేదీ నుండి గొప్పసభను కె. కళ్యాణస్వామి డి. ఎ. డి. ల్ గారి యధ్యక్షత్వక్రింద జరిగిరి. జనమంది సేతారామస్వామిగారు శ్రీ వీరేశలింగం పంతులుగారి దీవెలమునుగూర్చి యుపన్యసించుచు వారాంధ్రవాద్యయోధిగిరి సూర్యయ్య, మరి యితర విషయములకు గూర్చియు దేశమున కొనిర్పిన మహోపకారములను విపులముగా చెప్పిరి. మరియు సేతారామస్వామి గారిచే రచించిన బడిన పద్యములు వారు చదివినప్పుడు సభ్యులలో కంటకపిల్లెట్రని వా రొకరును లేరు. తరువాత మాచి నరసింహంగారు, పానగంటి లక్ష్మీరమణారావు పంతులుగారు, ములుకుట్ల వేంకటరెడ్డిగారు, సూరపాటి సత్యవారాయణగారు మొదలగు ప్రముఖులు పంతులుగారినిగూర్చి మాచ్చుచిరి.

అంగలూరు వార్తలు:—ఆంధ్రదేశ నుత్పత్తి లవంద గిన శ్రీ రావు బహద్రుడు 1 కందుకూరి వీరేశలింగ మహానీయుని మరణమునకు కగమయ మాపుర శ్రీలతరపున నొక సభ కి తేదినబరుపబడినది. —కథయందీ మహాత్ముని స్మరణచిహ్నముగా, కలావిగ్రహప్రతిష్ఠాపనకై కృతజ్ఞతను జాతుచు కిరినిది ఆంధ్రమహాజనులెల్లరు స్థాపించి బూనకొన్నట్లు పరికా ముఖమున గాంచి మేమును మా ఆంధ్రశ్రీరంజనమున కొన రించిన ప్రయోజనములకై కృతజ్ఞతను జాతుచు “శుభకర్మ ఉడుకాధర్మ” యన్నట్లు మాకు దోచి సామ్యునిచ్చి, ఆంధ్ర శ్రీల కాదర్శనప్రాయముగ విన్నవించుకొనుచున్నాము. దీనిని మహాత్ములు బహుగ్రహించుకొనగా! చంపా నిచ్చినవారి వివరము:—కర్ణిరాల శేషమ్మ 2-0-0; పొట్లూరి వీరమ్మ 1-0-0; అల్లూరి వెంకట సీతమ్మ 1-0-0; యెర్నేని శేషమ్మ 1-0-0; దుగ్గిరాల శేషారత్నం 1-0-0; వేలూరి పుణ్యవతిమ్మ 1-0-0; లోయ-కామేశ్వరమ్మ 1-0-0; చిల్లగ - భారతిమ్మ 1-0-0—అంగలూరు పురశ్రీలు.

* * * * *

భరగపురము ఆంధ్రసమితివారు 81-5-19వ తేదీన జరుపబడిన సభయందు ఇట్లు శ్రీరామముచేసినవారు: (1) ఆంధ్ర జాతీయభావము నుద్దీనింపజేసి, లోకకల్యాణమునకై యనేక విధముల పాటుపడి, భాషాసేవజేసి తమ దేవులెందర కన్న రమణ నిర్మాణములైన రావుబహద్రుల కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారి మరణవార్త కి సభవారు మిక్కిలి విచారించుచు వాచుచున్నది యాత్మకు కాంతి నొసంగ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాడు.

* * * * *

వల్లగొండ

ఆంధ్రమహాత్మసేవాధురంధరుడై, జగత్ప్రసిద్ధుడై, సంఘసంస్కరణ దీక్షావీరుడై, అనిధికాంతల పాలిటి జైత్రమై, అలరారుచుండెను శ్రీ రావు బహదర్, కం. వీరేశలింగము పంతులుగారి నాటికి ఆశ్వసాన్నిధ్యము నొందిన దుఃఖవార్త విని, తద్విషాదము వెల్లడించుటకుగాను, వైఖాంయలాకా వల్లగొండయందలి ఆంధ్రసరస్వతి నిలయమును 80-5-19వ తేదీన మూసి 8-6-19 తేదీన నొక బహిరంగసభ గావించిరి.

మైదరాబాద్ (దక్కను)

అయ్యా, మార్కెట్కాఫి మనియ, లోకోపకారియు, అపారకరణాకరక్షకుడును, సంఘసంస్కార భారదీక్షాకరి స్వయం, నగు శ్రీరావుబహద్రుల కందుకూరి వీరేశలింగుని చంద్రుడు, లోకాంతరగతుడగుటచే నిన్నకన్నీర్లుడునని, ఆంధ్ర పురుషులందరూ! శ్రీపంతులారాధ్యక్షమున కొనిర్పి మేలును ప్రాయశ్చాయము దినకరుని దివిటితో జాపదలపెట్టుట.

ఆంధ్రదేశము మహాత్ములనీటి రాంలెన్న, పాటి దేశములలో దలయెత్తి తిరుగలేనట్లు, శ్రీపంతులు వారివంటి కార్య మారులు, ని సా గ్ర మ సే వా ప రు లు, కావలసియున్నాడు. శ్రీపంతులుగారి యధ్యక్షములు వారిలో నంతరి పక్షందీ దిగి ప్రార్థించి, పంతులుగారి యాశ్రయముల నెఱవేర్చి, పంతులుగారి మేడల గౌరవమును జాపుటయే కాక, లోకకల్యాణమునకు పాటుపడిన వారగుదురు. కాన నో సంఘసంస్కారవరాణబుగారా! శ్రీపంతులుగారి యడుగుదాడురలలోనే వర్తించి, తమనాటికి గీర్తిప్రతిష్ఠలచే, కీర్తుమే ప్రయత్నింతురుగారే యని కోరుచున్నాను—పేభోమాలా.

గిరిధరలాల్ గారు:—అయ్యో సరము పిండిమరల మేనే జింగు డైరెక్టరును, పంజాబు వర్తకసంఘ సహాయాధ్యక్షుడు నగు గిరిధరలాల్ గారు నిన్నటిదినము విడువబడిరి. వాక్యరు సత్యపాటు కిచ్చుగారలలో నిరతు కాన్పూననకు గొంపొందెను.

స్వార్థకిష్టునాయకునకు మరణశిక్ష.

కోకనుపేగను, జాను 4:—నిన్నటి మ్యూనిసిపల్ కలెక్షను.— కోర్టు మార్కెట్కాఫి మైదరాబాద్ నాయకుడు లాలీనగారికి మరణశిక్షను విధించిరి.

ఎస్టానియనులు పెట్రోగ్రాదు నాక్రమించుకొనుట.

ప్రభువారు, జాను 4:—మర్నాన్సు లెంట్రివార్త: పెట్రోగ్రాదు ఎస్టానియనులు, ఫిన్ల్యాండు గల వైస్య మొకటి పెట్రోగ్రాదు నాక్రమించుకొనెను. అధికారు లింకను దృఢ పరచవలసియున్నది.

SWARNARATNAKARAM

స్వర్ణరత్నాకరము.

ఆయుర్వేద భాస్కర సి. టి. సుబ్రహ్మణ్య పండితులవారి పుత్రుడైన

పండిత సి. టి. ఆర్దుగ విశ్లేశగారిచే

(దీవరత్నామృతము, వదార్ధగుణ చింతామణి, మొదలగు గ్రంథములకు కర్త)

గుణముకానటువంటిన్ని చాలకామముగా ముందుకువంటి శోగములకు అత్యుత్తమ మైర బౌద్ధధము.

మహాకీర్తుల సహాయముచే ఆయుర్వేద శాస్త్రప్రకారము చేతుబడిన యీయందు శోగనివారణమునకును దీవికకాలము మోయ్యచేయుటకును, మిక్కిలి ముఖముకరమై ముందువదియే కాక, యిది బలహీనులను, శరీరమునై ఉత్పత్తి అగు పుండ్లు మొదలగువాటిని, చాలాకాలముగా యందు ఎట్టి శోగములనైనా, తెల్ల, ఎఱ్ర కుష్టులను, పుండ్లు, గడ్డలు, మూలవ్యాధి, మెదడు చెడుట, పిచ్చి, ముట్టుపంపంపమై శోగములు, కీర్ణ నెంట్లు, తుయము, దగ్గు మొదలగువాటిని నిర్మూలముగా గుణముచేయు అత్యుత్తమ బౌద్ధధము.

ఈ బౌద్ధధము చంద్రోదయ అబ్రహ తాత్రు ప్రవక్త యోగ్య స్వస్థ శరీర భస్మములచే తయారచేతుబడినది.

దేహముజలించు ఎట్టిశోగ మైనను ముందులవ్యాధి దేహశోగంవారణ చేయునదిమై ఎట్టిశోగములను ఈబౌద్ధధము నిశ్చయముగా మున్నును. అంతయేకాక యిన్నివిధములైన ఈ శోగములను, యంతి కీర్ణములలో కుదుర్చు బౌద్ధధము యిదికాక చేసి ఏమియులేదు.

అనేక రాజులు, జమీందారులు, వాగ్దారులు, మితా గారులు, భవంతులచే, మిక్కిలి సవస్థము చేతుబడి, వారలచే నేవించుబడిన బౌద్ధధము.

ఇట్టి భస్మము చేతుబడినను, లోకలకు యుపయోగ మగునని భావించి అందరను నులభముగా కొని శోగనివారణ చేసుకొందురను అభిలాషతో బహు సరసముగా యిది అమ్ముటకు కారణమైనది.

ఇది శ్రీపురుషు లిమిపురదేశము, యే వరుసుసంవైసను ఏ ఆవారము భుజించినను దేహములు కలుగుటకై యుపయోగకరమైనది.

మందు భుజించుటకు కావలసిన సమాచారములు బుడ్డి అందు కనుపరచబడియున్నది.

10 దినములకు కావలసిన మందు బుడ్డి యా 10—8—0

20 " " " 20—0—0

(1628)

భాస్కర ఆంధునన్ను,

ఆయుర్వేద దీవరత్నామృత శాల. నెం 16, వైద్యనాథ మొనలిపిది, మదరాసు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
కిరసనాయిల్ కలెవు

అంధ్రప్రదేశ్ సరిహద్దులకు:

శ్రీమ. మా పేటవారిం యూనియన్ లో కిరసనాయిల్ అయ్యును అందుకే లైసెన్స్ వారు ఏర్పడియున్నాడు. ఏను చీలాలలోనుండు రెండుకంపెనీల సబుమేటల్స్ కద్ద నుండి వారమున కొకతూర తెచ్చి, అమ్ముచున్నాడు.

ఏదో సరిగా నష్టము రావలయుననిచేసి, రహస్యముగా హెచ్చుతరలకు అమ్ముకొని అలవాటుచేతనో, ఒక వేళ, ఒకవిధము లేకుండా, వారి యిష్టానుసారము వదులుచు నునకు ఇంక యీ అమ్ముచున్నాడు.

ఒక పద్ధతి నకుసరిపడి, సరియైన వేలంలో, ఈ నూతన విక్రయింపబడుటచే, పనులమీద ప్రోత్సాహం! ఈవ్యవస్థ నూతనము లభింపజేస్తుంది. మరియు, మర్యాదగా జీవనము చేయువారలకు, సీసా వేల బట్టుకొని జనసమూహమున ప్రోత్సాహము పెట్టడము, వారు పోయే స్వల్పమున 1, 2 కోట్లలకుండు చాలక పోవుచున్న, చీకటిండ్లలో కాపురము చేయుదము చూడ చాల నవమానకరముగా నున్నది.

వారివారి మర్యాదలకు గౌరవము గలగలకుండుటలకు, జనసామాన్యమున కంతకు నూతన సులభముగా లభించులాగున ఈక్రింది నూతనము ఇమ్ముచున్నాడు గావున, విద్యార్థులకును, వ్యాపకమునందు దృష్టిగల వారలకును, యెక్కువ యరు కుతనముతో తమపనులను నిర్వహించుకొనుచు, ప్రజాసంఘకమే తమ సమక్షముగా గల, మాయూనియట్ వైరు మెక గారగు, మ. రా. శ్రీ బదా సరసింహము పంతులు గారు తమ పనులలో బాటు అక్కరపరమైన యీవిధమున నును బూని, ప్రజల యిక్కట్లలను నూర్చి, శర్వజనసమృద్ధులకు గాగలందులకు ప్రార్థించును.

1. ప్రస్తుతపు యూనియన్ లో నీ లైసెన్స్ పద్ధతి రద్దు పంపించుట.
2. వారమున కొకతూర వైరు మెక గారే తమ యూనియన్ లకు సరిపోవు సప్లయని సబుమేటల్స్ కద్దనుండి తెచ్చించుట.
3. ఎవరికెంత నూతనకాలెనో ప్రతివారము దరఖాస్తులు పుచ్చుకొనుట.
4. దరఖాస్తులు ఆనుసరించియు, వారి కివచ్చు కష్టము ననుసరించియు, దరఖాస్తువారలకు నూతనిద్దారణచేయుట.
5. చీకటి పంపిన మనిషి వరంగా, డబ్బు పుచ్చుకొని, నూతన పందజేయుట.
6. ఆరటిక్సు, పాతికటిక్సు, పరకటిక్సు, ఆరసరములేని, నిలువేదలకు 1, 2చీక్సులు ఇల్లరగా అమ్ముచుట.
7. ప్రస్తుతపు లైసెన్స్ పద్ధతి రద్దు కాబడువరకు లైసెన్స్ వారలకు వచ్చు కష్టము, తాను స్వాధీనము చేసుకొని 4 వ నూతన ప్రకారము నూతన అందజేయుట.

జేటపాలెం. గ్రామప్రేయోధిలామి.

పంజాబు సీతీగతులు

డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా చట్టముల ప్రకారము విధింపబడిన కేసులు.

లాహారు, జూన్ 7: — మార్చి 26 80 వ ఖేజీన ఖిల్లీ సగరమునందు జరిగిన కల్లంలమునకు గాన, డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా 15 వ చట్టము ప్రకారము నేరస్థులకు గా నెంచబడిన "పార్లర్" అను తెలుగు దిన పత్రిక సంపాదకు డను కృష్ణ బి. ఏ. గారి మీద ఈ దినమున హోవాక్ మెంటు గారి వ్యాయాధికారము క్రింద నున్న వైవిధ్యకావనసంఘమువారివలన ప్రశ్న చెప్పబడినది. ముద్రాము 18 మాసముల కఠినకారాగృహశిక్ష విధింపబడుటచే గాక 500 రూపాయలు జూర్య నాయకు అట్లు జూర్య వాయిస్ కేరీ పక్షమున 18 మాసములలోపాలు యొక నానూరములు కారాగృహ వాసులుగా నుండుటలకు శిక్ష విధింపబడినది.

ఆ పంజాబులోపాలునందే "యండి మెం డెంటు" పత్రిక యందు ప్రచురింపబడిన లాల్ హా గోస్వమి వాసు గాన ఉప వ్యాస మునకు గాన, డిఫెన్సు ఆఫ్ ఇండియా 15 వ చట్టము 23 వ చట్టము 124. ఏ. 153-ఏ. ఇండియన్ పీజులకు ప్రకారము నిన్నటి దినమున అద్దాయక నెంచబడి, విచారణకు తీసికొని రాబడినది. రాజోవు బుధవారము నాటివరకు తీర్పు చెప్పబడు అనబడినది. ఆనాడు తీర్పు చెప్పెను.

హిందూయినమారము ఇల్లు చెప్పెను. జ్యూరీ వారి తగినంతవ్యయము లేకుండున జూరీ నెలకొనవరకు టిక్ టు ఇయ్యబడినది కంట్రోలరు గారు ప్రకటించుచున్నాడు.

వృత్తాంతములు.

(౧)

హిందూ గవర్న మెంటు వారు పూనాలో ఇరవైకు సమావేశమయిరి.

గవర్న మెంటు వారు వైమానికశాల సౌకర్యాని నిర్మించుటకు గాన మనామృత పూనాలోను, అలహాబాదు జిల్లా లోని ఉమ్రు, జూనియర్ హైస్కూలులకు 250 యెకరముల భూముని స్వాధీనము చేసికొనిరి.

"హార్మారా" అను మెయిన్ స్ట్రీటును ఈలోజా మధ్యాహ్నము బయటపెరికి, (నోరవర) అను మెయిన్ స్ట్రీటును 22 వ. తేసిరి బయటపెరికి స్ట్రీటులలో గలసి రాజోవు లక్ష్మీ వారము నాడు హిందూయి చేరును.

నెంటు ఇండియన్ ఇండియన్ లీపు పంపుముగ, చందాల మొత్తము ఏప్రిల్ 30 తేదీవరకు అయినది 16,907,00 రూపాయలు. అందుకు గాన అయినది 1178,100 రూపాయలు. ఆనా మొత్తము అంతయు 18085000 రూపాయలు ఆ తేదీవరకు ఖర్చు అయిన మొత్తము 9581000 రూపాయలు.

పంజాబు స్థితి: — అయ్యవరకు చార్జర్స్ బాంకి కేసులో వైవిధ్య వ్యాపకమునకు గురైనవారును తీర్పు చెప్పిరి. ఈ కేసులో 3 కరు ముద్దాయలలో 5 కరుకి మూడవ ద్వీ సాంతరవాసము విధింపబడినది. వారి సొత్తును దొరకనమువారు వశపరచుకొనునట్లు చూపువలసింది. వారిలో నొకడు కనికరమున కర్పణనిరి. తక్కిన ముగ్గురిని వదలివేసిరి.

పాన్థాలోని వర్తంతి: — ఏలినవారి వర్తంతి దినమున నేను వివరముతో సర్పించు సభిందనములను భారతీయుల సద్భావములకు స్వీకరింపకలెనని సవినయముగ కోరుచున్నారని రాజప్రతినిధి గారు శ్రీరాజ్ చక్రవర్తి గారికి తంతివార్త పంపిరి. యీ అభివందనలకు భారతీయుల సద్భావములకు నేను ముఖ్యార్థముగ వందనముల సర్పించుచున్నానని శ్రీవాసు మరల తంతివార్త పంపిరి.

ప్రయాణపు చీట్లు: — కాక్ మానములో ప్రయాణికులకు తగిన తప్పల ముండదు. కాబట్టి సర్టిఫికేట్లున్న వారందరకును పోటువొరకును. జూలై ఆఖరువరకు పూర్వపు విధానమునే ఆచరింపించుటకు శిశ్యుంపబడినది. కాన జూలై లో ప్రయాణము జేయువారు ఇంకవరకును ప్రయారిటీ సర్టిఫికేట్లకు దీసికొనినవారు తామున్న రాష్ట్రమునకు గల ప్రయాణపు చీట్లను సంగ్రహించి నుండి సర్టిఫికేట్లులను గైకొని ఆలస్యము లేకుండగా వాటిని ప్రయారిటీల ఏజంటులకు గాని ఓడ ఏజంటులకు గాని అందజేయవలయును.

ఇండియన్ రిఫారము బిల్లు.

ప్రచురించబడి అలభ్యమగుటకు పోతువును.

సిమ్లా, జూన్ 6: — ప్రభుత్వ ప్రకటనలు ఇట్లు చెప్పెను: — కానవరకు మొన సంస్కరణములు గల బిల్లుకు స్టేటు సెక్రటరీ గారు పార్లమెంటు వారికి పంపిన తొలి ప్రయోగముల తడవ్రేయుటకు పోతువు నెమరీ తంతివార్తలయందు మూతనముగా చేయుచున్న మూర్ఖులకు గూడ ప్రయోగములకు, ఇండియా గవర్న మెంటు వారి చేసిన సంస్కరణముల ప్రక్షాళనలకు గూడ యుద్ధించుటకు నాపేటబడినది. మూర వికారములో గా ఆ బిల్లు గల ప్రక్షాళన పుడబడి ఎల్లరకు తెలియవరచుటకు.

అమెరికానావికా కార్యక్రమము.

లండను, మే 28. — ప్రపంచ యుద్ధమునందరకు వారి కార్యమును సెలవులకు గల 30 డాక్యుమెంటులను మూడు ప్రకారము ముగియుచున్నట్లు తెలుగు, పసి ముగ్గురొక లకు గట్టుటకు కొన్ని మాసముల క్రిందను అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వారు కేరీనిరి. అట్టి ప్రముఖ ట్టులందరి అమెరికా నావికాశాలవారు నిరకృతపరచుచున్నాడు. ఆ కార్యక్రమముకు విడివిడిపెట్టి నానాటి సమయమున మేగ్నాలు లలో విశ్వరమును నాపివలసికరని ప్రతిభుమందిరమున నావికా కార్యదర్శి విశేషముగ హెచ్చరించెను.

ఇండియా సంస్కరణములు

ద్వితీయ పరిపాలనము సాగునా?

లండను టైముస్ పత్రిక

లండను, జూన్ 8: — కాలము ప్రధానియైన యమని ఖర్ బార్టిలానుడు గారు నడిచినది కనుసరుంపనము. ఇదివరకే ద్వితీయ పరిపాలన వారిని మరల విమర్శింపబడినదిని పార్లమెంటు వారిని బ్రిటిషు జేసీ యలకు కోరుచున్నాడు. ద్వితీయ పరిపాలన సిద్ధాంతమును మంత్రివర్గమునా రామోదించిరి భావించబడి యున్నది. బ్రిటిషు జేసీ దొరకనమునకు చూటయిచ్చిన పిమ్మట ప్రతి కూలక నిరకృతముగా గాన మంచిదైన ను చెప్పడైనను దానికంగీకరించుచున్న కర్తవ్యము. చట్టమున మార్పుపరమైనను దానియొక మెట్టుయొనను ఫలితము ప్రస్తుతము నూచింపబడినదాని కేమియును తగ్గుగూడదని మంటూరు గారు చేసిన మాననము మే మామోదించుచున్నాడు. ద్వితీయ పరిపాలనమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో అక్కరసంఖ్య నిరసిం చెను. భారతీయ లలోపలువురిగూడ వాదిధానము సంఖ్య వైవిధ్యం వలేదని ప్రవచించుచున్నదిగాన మామోదించునను నను మానము కలగుచున్నది. మంటూరు సెక్రటరీ ప్రభుత్వ గూడు అనుభవజ్ఞుల ఆలోచనలను త్వడేరించి యొనగు హెచ్చరించి నను లెక్కచేయక ద్వితీయ పరిపాలన మే యందరలెనని మొ రకపట్టుకట్టియున్నా రనుట వ్యాపకముగాదు. వారి పోతువులు సంకల్ప వీరములు కాకున్నను చాల బలియును. ఓర్వితోను వితిమిరకుండను మెట్టున ప్రభుత్వ గూడు చేసిన వివరణము మనమునకు వచ్చుచున్నది. మారుడల మూచనకు మంటూరు గారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము చాల పట్టివ ముట నిర్వివాదాంశము. ఆయన చెప్పినంతవరకు యుక్తి యుక్తముగను సరిగను చెప్పిరి. కాని నూచింపబడిన ఆక్షేప లలకన్నటికిని సమాధానములు రాల్చి. ద్వితీయ పరిపాలనము సరియైనదాకాదా అనుటకు ఆచరణసాగ్య మగుటయే ప్రధాన నిదర్శనము. అదిచట్టమున జేర్చబడును. అట్లుచేర్చబడిన పిమ్మటగాని ఫలితము లేలగుగాన ద్వితీయ పరిపాలన మంచిదా అను విషయముకంటె సాధ్యము అనవిషయమునే ప్రత్యేక సంఘమువారు బాగుగా చర్చింపదగునని మేము నూచించుచున్నాము.

నూలుచునివాండ్ర కోరికలు

లండను, జూన్ 4: — వారమునకు 45 కంటలు మాత్ర మే పనియందరలెను. జూలై 1903 80 కంటలకు హెచ్చింపబడ వలెనను తిగ్గానమున కనుకమున 237,650 మం; ప్రతి కూలకు 6847. యజమానుల పరివాండ్ర సంయోగ సభ మాంచె ప్రకటనలో నిపుడు జరుగుచున్నది.

నూయజాకాలున పమ్మె

లండను, జూన్ 4: — సమ్మె ట్టుదాముల కోరిన కోరికలు తంతివార్త ద్వారా పానుండు తెలుపబడినవి. పరిష్కారముగు నూతనము చాలకలవు. ఈ సమ్మె రాజకీయ కారణములవలన కలిగినది. కాని కార్యకర్తలకులకు గలగలదని నూయజాకాలవకంపెనీ డెక్రెటు 19-5-19 ని తెలిపిన పార్లమెంటు ప్రజలపక్షంలో సేసిన హెచ్చుతరగారు నుడి విరి. సుక్రమకాంతిని వెలకొట్టుటకు ప్రధానివర్గమునా కా పాడుటకును మాత్రమే బ్రిటిషు వారు ప్రయత్నించిరి.

నాకావల్లోద్యోగము

మల్టా, జూన్ 4: — మధ్యభాగమునందరకు మరల నేనానాడున్న వైసుఆక్సిరము సర్. సోమర్సెట్టు, ఏ. గోకా ల్లోపుగా. కి బయలు గా వైసు ఆక్సిరము, సర్. జాన్, ఎం. డి రాచెకు గారు నియమింపబడిరి.

ఆస్ట్రేలియానయువై విమూరములదాకీ.

లండను, జూన్ 4: — రాత్రివేళ ఆస్ట్రేలియా జేమంకరి పట్టాములవై విమూరముల గానులను సరిపెట్టితరకును వాడు తెలియలేదు. నేనాసంబంధములవై మాత్రమే చాడుటలను పునఃపట్టుకట్టుటలు జేయుటకు ఇండియా వరకును వాడు ప్రాసిరి. బ్రిటిషు సేనాధ్యక్షులకు జగద్వికృత మగుట కే శ్రీలంక పిల్లలను చంపవంక ఏగ్నాలులకు లేవరరని ప్రత్యేకముగ వాడుకము చేయుట అనవరతమని పార్లమెంటు ప్రజల పక్షంలో మంటూరు గారు నడిచిరి.

హాస్యలహరి

పురానా

పాపగూరు అసామీ! ఏమండీ! నే నెంతకెప్పివా మీరు నమ్మడం లేదు. మా పూరివారు చాలా పురానా మనుష్యులు. ఎన్నారా, మీ లొక్కసారి కచ్చిచూస్తే మీకే తెలుస్తుంది. ఒక్క నిద్రగనం చెరతాను వింటుంది. మా పూరిలో శ్రేష్ఠుల కనకరత్నం అనేవట్టే తనమేదలో నన్న కట్టుకాను పేరును పట్టుకుంటు నడికీధిలో లాంటిరు ప్రంభం కొయ్యకు తగిలింది మరెందుకంటే కచ్చిచూడగా అది అలాగే వుండండి.

కాదు:—ఏమిటండీ - నిజమేనా - అది అంటే రత్నహారమేనా!

అసామీ:—రత్నహారము కాదు. లాంతరుస్థంభం.

తాడనము.

అన్నయ్య చెల్లెలును అద కొనుచుండిరి. వారివయసు యరుగగా రిరి కల్పనములు. అటునందరమ్మను చెల్లెలు పినుట తనలేదని అన్న కొట్టెను. చెల్లెలు ఏడువసాగెను. అన్న కొట్టుట చెల్లెలు ఏడుపుట పినలేదనిరాక ఏకకాలమున జరిగినది.

కాదు:—కానీ! ఏమమ్మా ఏడ్చుచున్నావు. మాధవు డేమిచేసి కాదు.

కాదు:—కక్కా! నన్నన్నయ్య కొట్టినాడు.

కాదు:—మొన్న రామాచార్యుగారి పెంతుబాయిని దాని అన్న అమ్మబారావు కొట్టినాడు.

మాధు:—పెంతుబాయి జానకీతలనే ఏడ్చినదా!

కాదు:—లేదులేదు చేతులో నన్ను పోగడిగురుజాతో అన్నతల మీద బొప్పికట్టు నట్టొక్క చెప్పుకొట్టినది.

మాధు:—బలే బలే.

కాదు:—మాధవా! జాగ్రత్త యివ్వమందు నీవు జానకీకోరికి పోయిన లక్ష్మణరావుకు జరిగిన కాస్తా నీకుగూడ జరుగక మానదు.

గతంగతి:

కెంకన్న:—అయ్యో రయచేసి అయిదురూపాయలు బదులిచ్చెదరా. చాలా అవసరం రచ్చింది. మీరు ఉచితంగా యిచ్చివారిని సంతోషిస్తాను.

కాస్తా:—అవును నిజమే నీ కిదిబతుకే నేను నాలుగుసారులు ఇరులిచ్చినాను. ఆ నాలుగుసారులును గూడ నే నుచితముగా నిచ్చినాననే సంతోషించినావు కానోలు. దమ్మిడి యొకను తిరిగి యిచ్చిన మామయిన పోయినావు కావు. నంకతి ఏమి బరుగనో అని నేను చూచుచుంటిని. మరల ఏమిరా కాటా అనిన ఎప్పుడో అటయే అని సిద్ధమైనావు. "కల్పవ్రకం వనితా విత్తం భరతాస్తుం గతంగతి" అనేవాక్యం పాగా నిద్రగన వైసది. ఇక నన్ను బదిలి మరల ఎవరినైనా బాగుచేయడానికి ప్రారంభించు నీవు బ్రహ్మయేమన కీర్తనము గాననావుము.

మూడుకాళ్లు

మిత్రులు:—జంతువులకు నాలుగుకాళ్లును పశువులకు రెండు కాళ్లు నందును గాని మూడుకాళ్లు గల వేదవేన మందునా? కాదు:—ఉండదు.

రంజు:—ఏరని?

కాదు:—మాయంట తీర్థపురింటిలో మంచు కీటకు! మూడు కాళ్లు మూలమే యున్నవి. ఆ జోర్లుబల్లకు మూడుకాళ్లే.

ప్రేమాధికృత

కాదు:—నీవు నా కుమార్తెను ప్రేమించితివా? ఇద్దరు:—అయ్యో! ఏమి అట్లునున్నాడు. నా ప్రేమ నిరసం మానము. ఆమె కిదేమంటిమా? పోకిరిమక నావై ప్రసనించలేదని చాలు. మేరుగుర్రులకు లభించిన ప్రియంబింతును. ఆమెకు చీమకుట్టినంతటి బాధకల్గినను నేను ప్రపంచమంత కించపెట్టే భావించినను. ఆమె కరస్పర్శమును బడయుటకు ను ప్రసన్నుడముల బాటుచిగిన బాటెదను. ఆమె నన్ను వివాహమా? కొల్లనియో? నే నామూరి కొండ కొట్టకొనకెక్కి అటునండి యొక్క ప్రేమన క్రిందకుకి దాని ప్రక్క నన్ను మహానముద్రమున బడి కుజాతులకై ప్రాణములను పరిశ్రమించెదను.

మామ:—మీ అత్తను పెండ్లియాడినపుడు నేనుగూడ కొన్ని కల్లబొట్టలుటలను చెప్పితిని. చాలా గట్టివాడనని తలచితిని. నీ ప్రక్క అసాధారణముగ నున్నది. నీ వారితోన అసత్య వాదివి. నీమందర నే నెందులకును కొరగాను. ఈ కుటుంబమున! మన విద్వజ్జనులచేతన నెట్లుపరీక్షించునో అని సంకయించుచున్నాను. టక్కరు ఒలు టక్కరు లొక్కచో చేరుట మరల జరుగ గలదు.

* * * *

దయ్యముల కొంప

దకారి:—ఏమండీ యిల్లంతా చూచినారా! నేను రానడము కొద్దిగా అలస్యమైనది. మరియొకసారి చూతురు రండి.

ఉద్యోగి:—అక్కరలేదు. యిల్లు బాగుగా నేయున్నది. గాలి చెలువురు, కొలాయి, మరుగు, వెరదు సరిగానే ఉన్నవి; గాని యిది దయ్యములకొంప యిది యిరుగు పొరుగువారు చెప్పిరి.

దకారి:—ఆ దయ్యమునకు మీరు భయపడనక్కరలేదు. దానిని నేను భద్రపరచెదను. అన్నప్రకారము రివ తేది నాటికి ఏనెల కానెల అద్దెయిచ్చుచుండిన నాదయ్యము కల లొనైన కనడదు. అట్లదై నియ్యని వారికి మాత్రము పికావ పీడ కలుగును.

* * * *

అలవాటు

వర్తకుడు:—ఏమండీ మీతాత గారు చనిపోయినారుగదా మాతాపదార్థితం అంతా మీకు దఖలుపడినదే, పదివేల నగదుగూడ చేరినదే. నాపదిరూపాయల బాకీ యిప్పుడై నా యివ్వకేమండీ.

కాతాదారు:—అలాగు కాదోయి పదివేలురానీ రాకపోనీ అలవాటు తప్పవచ్చునా? నాపద్ధతి వెనుక ఏలాగున వున్నదో యికముందు గూడా ఆలాగుననే వుండవలెను గాని మారితే లోకులు నడవంల్రపు సీరి అని నగుబాటు చేయరాకీ అందుచేతనే యియ్యలేదు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవజ్జితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరహస్యము:—అక్షోకుమల శ్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రహస్యమున నిరోగులై యున్నాడు. 1. క్షోకుల లక్ష్మీవిలాస రహస్యముల సీసా తయయింద మండలేని వ్రేకుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటేశ్వర తేదని తాతా సంతోషముగ బల్కగలరు. దినబ్రహ్మ, మాడికి శాల్వ జ్వరములు, నన్నుపాతము మొదలుగువని శత్రుక గుణుగును. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇశాం. (898)

2. క్షివాస తైలం:—శ్లేగు గడ్డకును, నుదుల శోషి రోవుకును మంచిమందు. సీసా 1-3 0-3-0, 5-3 1 ఇశాం.

3. కైకాన రాసం:—దీనిని నేవించినప్పుడెంతయే మౌలికమున కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కికభేది, అత్యల్ప భేదియు గుణము కాగలరు. సీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇశాం.

4. బాలగుభోదయము:—విద్వలకు బలకా; తియ్యగ కుండు. మందము, మలబద్ధము, అత్యల్ప భేది, కృకత్వము, కడు శుష్కియుండుట, అకలితమందుట మొదలుగునని గుణములు విద్వల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-3 0-12-0, 5-3 1 ఇశాం.

5. శోకామయవార కస్తూరిమౌర్యము:—విద్వలకు కడు క్షుమాడికినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణు కాది. మందము, కడికెము, దగ్గు, అత్యల్పము, కిక కాతం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, అత్యల్పము, దుర్బలము మొదలగు యింకా 3 వేక రోగములను గుణముచేయును. (801)

500 మాత్రము గల సీసా 0-4-1
కేసాం కచ్చతో 6-3 1-3-1
" " 12-3 2-13-1
" " 25-3 3-8-0

(తది క్షోమభముతో కూడ అనుపానము తెనుగున తరుచుచును. శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు వు స్తకముల జాబితా

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక చిత్రనిచిత్రములతో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక	కల (ప్రతి 1-3)	1-0-0
రెండవ " "	" "	1-0-0
మూడవ " "	" "	1-0-0
నాల్గవ " "	(చిత్రము లేవు)	
ఐదవ " "	" "	1-0-0
ఆడవ " "	" "	1-0-0

ఇందు విరోపా మహాసంగ్రాహ చరిత్రము విశేషాంతము.

ఏడవ సంచిక	కల, ప్రతి 1-3	1-0-0
ఎనిమిదవ " "	" "	1-0-0
తొమ్మిదవ " "	" "	1-3-0

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సంతే పనగా చిత్రపటములతో ముద్రికమై యున్నది.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాభ్యుత్థుల యువ న్యాసములు, ఆహ్వాన సభాభ్యుత్థుల యువన్యాస ములు పీల్ల చిత్రపటములు, చిత్తు రీత్యానములు సలక్షణముగా చక్కని కైలిలో పెద్దఅక్షరము లతో ముద్రింపబడి యున్నది. కల (ప్రతి 1-3 1-8-0)

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీమూల కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి గారి విరచితము కల 0-4-0.

4. ఆత్మజ్ఞాన.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్ర యచర్య, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి విర చితము కల 0-3-0.

5. శారదాంబ.

సంఘడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ భర్తృహాధిని యన కాటకము కల 0-4-0.

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏడవకుల చక్కనికాటకము. రోక లై వేంకటరమణ రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయ బడినది కల 0-3-0.

7. అమృతవల్లి.

1-4-0

8. ముద్ధచరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా తదితరు తదితరుల బహు మతులను బడసిన కంచనకల్లి కనకమృగానికి అన వాదింప బడినవి.

9. కవిత్రయ తత్వ విచారము.

శ్రీమూల కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ. గారి కృతము కల 1-3-0.

10. తృణకంఠము

0-4-0

11. స్నేహులత

0-4-0

రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారిచే విరచితము.

12. ఏకభాషా లిపిప్రశంస

0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము

ఆంధ్రోద్యమ తత్వమును వెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0.

14. ఘోకలే చిత్రపటము

0-1-0

(పోస్టుకర్పణ చేయు.)
చిరునామ:—
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు